

Zie ook:

[illegible]

DOSSIER No.: OD 1099

NAAM: INTERNATIONALE RODE LEGER (FRANKRIJK)

[illegible]

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 1099

NAAM: INTERNATIONALE RODE LEGER (FRANKRIJK)

LANDSDRUKKER

INHOUDSOPGAVE

DOSSIER Nr.: OD 1099

NAAM: INTERNATIONALE RODE LEGER
(FRANKRIJK)

Volg Nr.	AFZENDER	Agenda Nr.	INGELEGD	
			Datum	Par.
A.	Reis naar Spaanse grens. 9-2-46			
B.	Diverse berichten Speyer.			
C.	Italiaanse Communisten naar Frankrijk.			
D.	Bericht Sanders, d.d. 15-8-46			
E.	Blad POD-PRAD.			
F.	Bericht KB betreffende "Centre Intern. d'aide aux Democrates".			
G.	Berichten uit Rechts Franse Bron dd. 18-6-48			
H.	Notitie KB, betreffende het van officiële Franse zijde ontvangen rapport, over de Intern. Brigades in Frankrijk.			
I.	Hotelcontrole Bulgaars Dipl.			
A.L. 17253-47				

I. Hotelcontrole Bulgaars dipl.

106

R a p p o r t C 5.

Onderwerp: Hotelcontrole Bulgars dipl.

OD 1099

B

Veldas

X 10 JUNI 1949

ACD 63013

Rechercheur Oberg van de Haagse ID-deet telefonisch mede:

Op 1/6-1949 hebben zich in Hotel "De twee Steden" doen inschrijven:

1. Demicae M O R D A N O V, geboren te Sofia en wonende aldaar, ambtenaar van het Bulgaarse Gezantschap te Brussel, houder van het diplomatieke Bulgaarse paspoort No. 147, afgegeven te Sofia en zijn echtgenote
2. Pentie M O R D A N O V A, geboren en wonende te Sofia, in het bezit van de diplomatieke pas No. 148.

2/6-1949

INTERNATIONALE RODE LEGER (Frankrijk)

GEVAL H

Notitie KB. Betreffende het van officiële Franse zijde
ontvangen rapport, over de Intern. Brigades in Frankrijk.

Volg

PPC-1560

14 JUNI 1948

ACD/ JF927

Notitie KB

Bestemd voor B en C.

Van officiële Franse zijde ontvingen wij een rapport betreffende inlichtingen over de Internationale Brigades in Frankrijk.

De laatste stakingen in Frankrijk hebben de aandacht gevestigd op de actie der Internationale brigades in Frankrijk. Fantastische geruchten hebben de ronde gedaan, die door de bevoegde instanties op hun betrouwbaarheid zijn onderzocht. Deze onderzoeken hebben op het ogenblik het volgende resultaat opgeleverd:

A. recruteringscentra.

De adressen, die in Frankrijk genoemd worden als recruteringscentra zijn in het algemeen de Joegoslavische consulaten:

b.v. te Parijs, Rue Spontini.

te Metz, 51 Bd de Saxe

te Marseille, 4 Bd Rivet.

Andere adressen komen overeen met die van de recruteringscentra van de Internationale Brigade in 1936, tijdens de Spaanse burgeroorlog.

b.v. te Lyon, 55 Rue St.Pierre.

Weer andere adressen blijken volledig op fantasie te berusten.

b.v. te Parijs, 44 Rue de Rennes. (dit adres zou het centrum zijn voor het transport van vrijwilligers voor de Internationale Brigades).

Op dit adres is de Unie van Russische ingenieurs gevestigd, een pro-sovjat organisatie, die zorgvuldig wordt geobserveerd. Er is echter geen enkel verband gebleken tussen deze Unie en het vervoer van vrijwilligers naar Joego-Slavie.

B. Voornaamste richtlijnen voor het werven van vrijwilligers voor de Internationale Brigades.

Het merendeel van de inlichtingen, waarvan hier sprake is, geeft aan, dat het de militaire attache PECHEV van de Bulgaarse Legatie te Parijs zou zijn, die zich met de werving bezig houdt, evenals BRANKO TIKA. PECHEV is echter geen militaire attache, maar pers-attache, terwijl BRANKO TIKA in Frankrijk onbekend is en niets wijst er op dat er van een dergelijke activiteit sprake is. De andere namen berusten ook op fantasie.

C. Opmercommando van de Internationale Brigades in Frankrijk.

Ook hier blijken alle namen, die genoemd worden, slechts willekeurig te zijn en blijkt er geen enkele redelijke grond te zijn voor het noemen van deze namen in dit verband. Zo b.v. de naam van Generaal Joinville. Alexandre Mailleret, alias Generaal Joinville is geen leidende figuur in de C.P. Hij behoort er wel toe, maar heeft slechts weinig invloed en is vooral een man van te klein formaat om een dergelijk commando als dat van de Internationale Brigades in Frankrijk te voeren.

Zekere inlichtingen noemen Lille als een hoofdkwartier van de stootbrigades, samengesteld uit vreemdelingen. De formering van dergelijke brigades in Frankrijk kon echter niet met zekerheid worden geconstateerd en de localisering van Lille als hoofdkwartier berust geheel op fantasie.

Er moet de nadruk op worden gelegd, dat de Franse C.P. alle moeite doet om de activiteit van buitenlandse communistische elementen in Frankrijk zo weinig mogelijk te doen opvallen. Een geheime instructie geeft aan, dat de leiders van buitenlandse cellen moeten worden vervangen door Fransen. De bevoegde instanties in Frankrijk zijn

van mening, dat de stoottroepen, uit Polen en Spanjaarden bestaande, veel eer in de para-militaire formatie van de Franse C.P. zouden zijn opgenomen, dan in de Internationale Brigades.

De inlichtingen betreffende de activiteit vande Internationale Brigades in Frankrijk schijnen niet te zijn voortgekomen uit een betrouwbare berichtgeving.

De Franse speciale diensten zijn op het ogenblik van mening, dat van werving van vrijwilligers voor de Internationale Brigades in Frankrijk nauwelijks kan worden gesproken, of dat deze plaats vindt op een zo veel kleinere schaal, dat dit geen enkel gevaar oplevert. Zelfs schijnt het voorbarig om de formering van Internationale Brigades in Frankrijk te bevestigen.

INTERNATIONALE RODE LEGER (Frankrijk)

GEVAL G

Berichten uit Rechts Franse bron dd. 18-6-48

C.II

UITTREKSEL

Voor OD 1099 Naam Internationale Brigade
Origineel in OD Naam Berichten uit Rechts Franse bron
Volg nr. Ag. nr. 38790 Aard van het stuk
Afz. Datum 18/6/48

La section de l'insurrection armee a ete egalement l'objet d'une reforme de structure comme il existe tres peu d'exemple depuis des annees. U service d'information et contre-information est cree dans chaque grande unite de B.I. absolument separe du service d'espionnage qui avait assure jusqu'ici tous les missions de ce genre tant pour la section "Insurrection armee" que pour la section "Agitprop". Nous pourrons transmettre d'ici peu les premieres consignes de ce nouveau service fort bien etudie et qui prendra quelques mois avant d'etre au point, ce qui confirme ce que nous avons dit au sujet des prochaines manifestations massives du communisme qu'il ne faut pas attendre avant l'an prochain, tout au moins, pour nos pays.

Uitgetrokken door Afd./Sectie C.II Datum 2/7/48

INTERNATIONALE RODE LEGER (FRANKRIJK)

GEVAL F.

Bericht KB betreffende "Centre Internationale
d'aide aux Démocrates".
le bericht d.d. 8-10-47.

See ask PD 5381.

Aan : ACD (ter doorzending naar C).

Van : KB

8-10-47.

OPGELEGD

Een niet Belgische relatie in Brussel meldt, dat zij uit niet te evalueren bron het bericht hebben ontvangen, dat

Majoor Roger BRICHARD *RNV*

Majoor Achille CHAVE *RNV*

Kap. Aristide GLINEUR *RNV*

De vertegenwoordigers zijn van België bij de org. "Centre Internationale d'aide aux Démocrates" te Parijs. Zouden ook belangrijke stafofficieren der Int. Brigaden zijn

Indien bij ons bekend, gelieve antwoord ter doorgeving aan KB I te richten.

Noot: Surete belge is eveneens door onze relatie van het bovengenoemde in kennis gesteld.

INTERNATIONALE RODE LEGER (FRANKRIJK)

Geval: E.

Blad Pod-Prad.

le bericht 14-11-46

laatste bericht ~~27-11-46~~. 17-2-47.

B/140

Volgno.	Brussel, 17/2/1947	
	BUREAU B	
27 FEB. 47	Nommer:	
ACD/11390	Datum:	3 MAART 1947

Betr.: Internationale Brigade

Naar aanleiding van Uw brief d.d.
22 November, B/5391, heb ik de eer U mede
tedeelen, dat mij een soortgelijk bericht
bereikt heeft uit geheel andere bron

Ik heb in den afgelopen tijd zeer
nauwkeurig doen verifieeren inhoeverre berichten
omtrent parachutages in België op waarheid be-
rusten en ik ben tot de conclusie gekomen, dat
al deze berichten onjuist zijn en dat er geen
parachutages in België tot dusver hebben plaats
gevonden.

(Dr. H. Speyer)

Aan het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst
t.a.v. den Lt.-Kol. J.G. Crabbendam,
Jamastraat 68
's-GRAVENHAGE

MINISTERIE VAN JUSTITIE

AFDEELING POLITIE

BUREAU: Kabinet

's-GRAVENHAGE,
Raamweg 47

Tel.

5 DEC.

27 NOV 1946

OPGELEGD

No. A. 15/46 GEHEIM.

Onderwerp: artikel in het blad POD-PRAD over
communistische actie.

Men wordt verzocht bij de aanhaling van dit schrijven.
Afdeling, Bureau, dagteekening en nummer te vermelden.

Bijlagen:

*hier brief 22-11-'46
B Nr 51391 / omstg 66)*
8

Hierbij heb ik de eer Uwer Excellentie te berichten,
dat in het te Freiburg (Z) uitgegeven Poolsche blad POD PRAD,
No. 53 van 1 November 1946 een artikel van de navolgende
strekking werd gelanceerd:

"Gewichtige dingen - Interessante dingen"

"Het geheime communistische leger".

CONTINENTAL NEWS SERVICE meldt, dat het geheime communistische leger in FRANKRIJK onder leiding staat van den commandant van het vroegere Fransche vrijwilligers-legioen Kolonel PU AUX. PU AUX is opgeleid in de Russische bezettingszone van Duitschland. Hij heeft de beschikking over 300 geheime agenten, die hunne opleiding te Moskou ontvingen. Door deze agenten, die hoofdzakelijk in MONT-de-MARSAN (LANDES) opereeren, worden z.g. brigades gevormd. Hierin worden ondermeer vele JOEGOSLAVEN en SARCUSEN (leden van Duitsche overvalbenden) opgenomen. Zij worden regulair geinspecteerd door Russische Officiëren, die als leden der Russische handelsvloot in Fransche havens aankomen. Lichte machinegeweren en handgranaten voor de brigades komen met Russische handelsschepen in Hollandsche havens aan. Het verdeelingspunt voor de wapens is PARIJS. Zwaardere materiaal wordt gedropt door Russische vliegtuigen, die in JOEGO-SLAVIE starten. Ze worden ook wel vanuit WEENEN doorgezonden. Storm(aanvals)- en sabotage-groepen worden verdeeld in afdeelingen van 75 man, die in vele gevallen als boschwachters fungeeren. In nauwe samenwerking met de plaatsen, waar deze afdeelingen zich ophouden, zijn er in de bosschen bij STOUMONT (Z.W.v. Luik) en in Holland eveneens centra. De totale sterkte van het geheime communistische leger zou 180000 man bedragen. Het gevaar is groot, doch de berekening van Moskou om in geval van conflict een revolutie of chaos te scheppen, zal niet verwezenlijkt worden, daar Europa op de hoogte is."

Bedoeld blad wordt uitgegeven door anti-communistische

Poolsche kringen en verschijnt om de 10 dagen.

AAN:

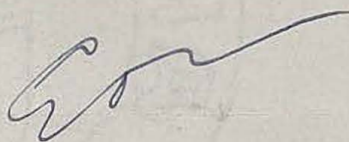
Zijne Excellentie den Ministerpresident,
Kabinet,
Javastraat 68,
te 's-Gravenhage.

- Het -

Het wordt regelmatig toegezonden aan leden der vroege-
re Poolse verzetsbeweging.

Het redactie-bureau is gevestigd te Freiburg(2)II-Case
No. 10.

De Minister van Justitie,
Namens dezen,
Het Hoofd van het Bureau Kabinet
van de Afdeeling Politie, ^W

B.5391.

H.

IV.

GEHEIM.

*Afschrift van kol. Enthoven
E. van der Meer*

Internationale Brigade.

Uw Excellentie

Ik heb de eer U te berichten, dat hier te lande vanuit Zwitserland in de Poolse brengen, die de anti-Warschauer-richting zijn toegedaan een blaadje wordt verspreid, getiteld "PUB. PAB", hetgeen betekent "Tegen Stroom Op". Dit blaadje gaat uit van personen, die tegen het thans in Polen heersende regime gekant zijn.

Hieronder volgt een vrije vertaling van den inhoud van een artikel voorkomende in bedoeld blaadje:

"Het Engelsche 'Continental News Service' brengt verontwaardigde, doch juiste informatie over het vormen van geheime communistische legers in West-Europa. In Frankrijk is het hoofd van de geheime afdelingen, kolonel Puma, vroeger commandant van de Fransche vrijwilligerslegionen, die, na zijn opleiding in de Russische school van Duitschland, nu zijn werk in Parijs is begonnen. Hij heeft tot zijn beschikking 300 in Moskou opgeleide agenten, die hoofdzakelijk werkzaam zijn in het Zuiden, rayen Mont de Marsan (des Landes). De door hen geformeerde brigades bestaan uit Joego-Slaven en enkele 'Spartacisten'. Ze worden gereed gemaakt door Russische officieren, die op graanschepen naar Frankrijk komen als officieren van de handelsmarine.

In de Hollandse haven komen lichte machinewapens en granaten voor de brigade aan. Het verzamelpunt is momenteel Parijs. Zware materialen worden door Russische vliegtuigen, die van Joego-Slavie uit starten met parachuten afgeworpen en worden gedeeltelijk geleid vanuit Moskou.

Storm- en sabotagegroepen worden ingedeeld in afdelingen van 75 man en geplaatst als 'honderdwachters'.

Opleidingcentra van de brigade in België in de bossen van Atozont, Zuid-Westelijk van Luik en Holland, welke eigen afgeworpen materiaal ontvangen, staan in nauwe verbinding met Fransche verzamelpunten. De gezamenlijke sterkte van de brigades bedraagt momenteel 100.000 man. Het gevaar is groot. Maar alle berekingen van toeken en Europa te bedreigen, en in geval van een conflict een chaos, een binnenlandse revolutie te ontketen, zullen niet aithouen.

Europa is ervan op de hoogte.

AAN:

Z.E. den Min. v. Binnenl. Zaken,
" " " Justitie,
Den Hr. Min. v. d. Gen. Staf IIIB.,
" Eergel. Hr. Br. Speijer,
" Hr. Comm. politie te Rotterdam,
" " Insp. der Rijkspolitie,
" " Bureau te Maastricht,
" " Hoofdcam. v. Politie te R'dam en A'dam,
" " Distr. commandant der Rijkspolitie
te Maastricht,

~~Den Hr. v. d. Rijk, Rotterdam, IJmuiden,~~

HET HOOFD VAN DEN
CENTRALE VERBODENSPERKEET
Namens dezen,
De Luitenant-Kolonel,

J.G. Grabbendam.

18 NOV

195

COMMISSARIAAT VAN POLITIE TE HEERLEN

Verzocht 20/11/46

②

HEERLEN, den 14 November 1946.

LITT.: G.

No. 217/1946.

35391

Aan

BIJL.:

het Hoofd van den Centraalen Veiligheidsdienst

BETR. Inlichtingen
communisticche activiteit.

Javastraat 68

's-GRAVENHAGE.

Verzoeken bij beantwoording datum, letter
en nummer van dit schrijven aan te halen.

Vanuit Zwitserland wordt hier in de Poolse kringen, die de anti-Warschauerichting zijn toegedaan, een blaadje verspreid, getiteld "POD PRAD", hetgeen beteekent "Tegen Stroom op". Dit blaadje gaat uit van personen, die tegen het thans in Polen heerschende regiem gekant zijn.

Hieronder volgt een vrije vertaling van den inhoud van dit geschrift:

Het Engelsche "Continental News Service" brengt verontrustende, doch juiste informaties over het vormen van geheime communistische legers in West-Europa. In Frankrijk is het hoofd van de geheime afdelingen, kolonel Puaux, vroeger commandant van de Fransche vrijwilligerslegioenen, die, na zijn opleiding in de Russische zone van Duitschland, nu zijn werk in Parijs is begonnen. Hij heeft tot zijn beschikking 300 in Moskou opgeleide agenten, die hoofdzakelijk werkzaam zijn in het Zuiden, rayon Mont de Marsan (des Landes). De door hen geformeerde brigades bestaan uit Joego-Slaven en enkele "Spartacisten". Ze worden geregeld geïnspecteerd door Russische officieren, die op graanschepen naar Frankrijk komen als officieren van de handelsmarine.

In de Hollandsche havens komen lichte machinewapens en granaten voor de brigade aan. Het verdeelingspunt is momenteel Parijs. Zware materialen worden door Russische vliegtuigen, die van Joego-Slavië uit starten met parachutes afgeworpen en worden gedeeltelijk geleid vanuit Weenen.

Storm- en sabotagegroepen worden ingedeeld in afdelingen van 75 man en geplaatst als "boschwachters".

Oproepingscentra van de brigade in België in de bosschen van Stoumont, Zuid-Westelijk van Luik en Holland, welke eigen afgeworpen materiaal ontvangen, staan in nauwe verbinding met Fransche verzamelplaatsen. De gezamenlijke sterkte van de brigades bedraagt momenteel 180.000 man. Het gevaar is groot. Maar alle berekeningen van Moskou om Europa te bedreigen, om in geval van een conflict een chaos, een binnenlandsche revolutie te ontketenen, zullen niet uitkomen.

Europa is ervan op de hoogte. **7**
Zoodra een exemplaar van het geschrift in mijn bezit is, zal ik U dit doen toekomen.

O/O.

De Commissaris van Politie,

Hierbij alsnog een exemplaar van no. 53.
waarin bovengenoemd artikel is opgenomen,
en van no. 54 van Pod Prad.

15.11.1946.

[Handwritten signature]

[Handwritten notes in left margin:]
Vanuit Zwitserland
naar Polen
opgeleide agenten
22/11/46
Vanuit Moskou
naar Europa
afgeworpen materiaal
in nauwe verbinding
met Fransche
verzamelplaatsen
De gezamenlijke
sterkte van de
brigades bedraagt
momenteel 180.000 man
Het gevaar is groot
Maar alle berekeningen
van Moskou om Europa
te bedreigen, om in geval
van een conflict een chaos,
een binnenlandsche
revolutie te ontketenen,
zullen niet uitkomen.

WALKA O POLSKĘ TRWA

pod prąd

Pismo polskiej myśli niepodległej w Szwajcarii

N 53 1 listopada 1946
rok II

W MARSZU POTRZEBNA JEST MAPA !

Nie ma chyba dla emigracji politycznej większego niebezpieczeństwa, jak zerwanie przede wszystkim duchowego, a i materialnego kontaktu z ojczyzną. Tego ostatniego nie potrzebujemy się oba -

wiać. Życie jest silniejsze od wszelkich żelaznych kurtyn i nie grozi nam brak wiadomości o tym, co się ogólnie w Kraju dzieje i co społeczeństwo myśli i robi. Groźba jest inna. Polega ona na tym, że z czasem można zatracić szyfr, którym wiadomości się odczytuje. Można popaść w utarty, zbyt uproszczony szablon myślenia, a raczej od myślenia i wyciągania wniosków się odzwyczaić.

Polska pozostaje w niewoli, naszym zadaniem jest trzymać sztandar niepodległości i pokazywać go zagranicy, być głosem tych, którzy muszą milczeć, oskarżać odpowiedzialnych za niedolę Kraju. Oto naczelne przykazania emigracji. I dopóki sytuacja nie ulega zmianie zasadniczej a nasza nie traci przeto swej ważności i mocy obowiązującej, oswajamy się z nimi i przestajemy się o nie kłopotać, jak nie spostrzega się drzewa, koło którego człowiek przechodzi kilka razy dziennie.

I to jest właśnie pierwszy objaw skostnienia, zmechanizowania, które może się okazać zgubnym. Życie idzie naprzód. W Polsce znacznie szybciej, niż u nas. Jeżeli nie będziemy o tym pamiętać, jeżeli nie będziemy się starali śledzić bardzo pilnie, co i dlaczego się w Polsce dzieje, to nurt emigracyjny, powolniejszy, rozszczepi się z krajowym. Prostu ryzykujemy, że dzisiejszy fakt reprezentowania przez nas woli Kraju stanie się fikcją. Będziemy reprezentować tylko siebie.

Walka z lubelskim reżimem, negacja bierutowego ucisku jest słuszna i potrzebna. Piętnowanie terroru Bezpieki, demaskowanie fałszywej demokracji komunistycznej i jej zależności od Sowietów są zapewne zgodne z wolą narodu polskiego i jego potrzebami. Ale brak kontroli nad sobą prowadzi do tego, że zaczyna się mimowoli identyfikować reżim z Polską. Z trwogą można obserwować, jak niektóre - nieliczne co prawda - pisma emigracyjne, zacierzewiwszy się w atakowaniu wszystkiego, co pachnie Osóbką, jakby wyszukiwały, co można napisać złego o stosunkach w Polsce. Niestety, w Kraju pachnie Osóbką wszystko. Nie tylko milicja obywatelska, ale i organizacje społeczne. Nie tylko agenci Radkiewicza, ale i nauczyciele. Nie tylko Bermany, Żymierscy, Gomółki i wszyscy jak im tam patentowani palacy, ale również kolejarze, inżynierowie, młodzież, chłopcy, ba nawet ogromna większość tych Polaków, którzy zapełniają urzędy i biura właśnie Bermanów, Gomółków, etc. Naród polski chce żyć, musi przetrwać. Wierzmy, że robi co można i trzeba. Nie cieszymy się z tego, że wytwór czegoś jest słaba, że odbudowa idzie wolno, że ludzie nie mają się w co ubrać lub że w Warszawie zawalił się dom. Unikniemy wtedy takich przykrych niespodzianek, że przybysz z Polski dziwi się, że go ktoś uważa, już z góry, zapewne, za agenta sowieckiego, lub że ten przybysz zżyma się, biorąc do ręki artykuł zbyt zapalczywego autora.

Zasklepienie się w ślepej negacji całej rzeczywistości krajowej prowadzi nieuchronnie w pustynię, na której nie ma Polski ani Polaków. Trzeba jaknajczęściej sprawdzać kierunek drogi i orientować mapę zawsze na wschód, na Kraj.

/SAM/

EUROPA W POKOJU

Wiedzieliśmy - tak uczyła nas dotychczas historia - że wojny kończą się zwycięstwem jednych, a klęską drugich, że pokój dyktowany jest przegrywającym przez wygrywających. Miało to swe dobre i złe strony. Dobrą było to, że zwycięzca widział rezultaty swego wysiłku, zła było to, że pokonany w nadziei rewanżu upatrywał powetowanie strat poniesionych. Ale był przynajmniej jeden zadowolony. W okresach najzaciętszych zmagani wojennych, gdy żadna ze stron nie była pewną końcowego zwycięstwa, mówiono zato o pokoju bez zwycięsców i zwyciężonych. Był to objaw zmęczenia, mijający wraz z osiągnięciem decyzji, która zawsze zapadała na polu walki. Jeśli przestaje się kłócić a zaczyna strzelać to nie było wypadku, by przed wystrzeleniem ostatniego naboju wracano do słów, jako argumentu.

Historia nauczyła nas, że bez zwycięsców i zwyciężonych nie ma pokoju. Któż jest dzisiaj zwycięscą? Niewątpliwie Zw. Sowiecki i Stany Zjednoczone. Pierwszy nie tylko znakomicie rozszerzył swe granice na Zachodzie kosztem Polski, Rumunii, Finlandii i państw bałtyckich, a na Wschodzie kosztem Japonii /Sachalin, wyspy Kurylskie i pół Korea/, ale uzyskał pozycję w świecie jakiej Rosja nie miała jeszcze nigdy. Czyż można jednak zaliczać do zwycięsców Anglię, zubożałą i zależną bardziej od swych dominiów, niż one od niej, Francję, tolerowaną jedynie wśród mocarstw w braku innego państwa europejskiego dysponującego jakimi takimi walorami, lub Polskę, której granice wschodnie ustalił w 1939 r. Hitler, a ustroj wewnętrzny Stalin?

Któż jest dzisiaj pokonanym? Są nimi niewątpliwie Niemcy i Japonia, są i Włochy. Ale czyż nie są nimi w tym samym stopniu te wszystkie narody europejskie, które dziś sprawdzone zostały do roli żebraków politycznych i gospodarczych, karmiących się ochłapami siły i potęgi innych? Czy stan rzeczy w Europie zadawała kogokolwiek? Który z narodów europejskich może powiedzieć, że wojnę wygrał? Czy Francuzi, Polacy, Węgrzy, Rumuni, Czesi, Słowacy, Litwini, Estończycy, Łotysze, Finowie, Słowacy, Krowaci, Serbowie są zadowoleni? Czy mają poczucie, że konferencja pokojowa w Paryżu stworzy-

ła im ramy, w których teraz trwale żyć będą? Czy i jakie są różnice w stosunku do otaczającej nas rzeczywistości wśród pokonanych Niemców czy Włochów a zwyciężonych Polaków czy Francuzów? Nastroje w okupowanych Niemczech przypominają dziwne uczucia "niepodległej" Polski, a Francuzi odnoszą się tak samo do swej suwerenności, jak Włosi do swego wyzwolenia.

Francuzi żądają granicy Remu, jako minimum realnej gwarancji bezpieczeństwa; wiadomo, że jej nie dostaną. Polacy domagają się zwrotu ziem wschodnich, zagrabionych w r. 1939 przez koalicję niemiecko-sowiecką; wiadomo, że ich nie otrzymają.

Jugosławia oświadczyła, że nie podpisze traktatu pokojowego z Włochami, bo nie uznaje obecnej granicy.

T I T O

S Z A L E J E

W B E L G R A D Z I E

Wybory bułgarskie zwróciły znów uwagę ku Bałkanom, które mają to do siebie, że z dawien dawna są jednym z najniebezpieczniejszych terenów dla pokoju. Tylko jeżeli dawniej harcowały tam piąte kolumny wszystkich sąsiednich mocarstw, o tyle dziś bałkański królik jest poddany umiejętnym zabiegom jednego tylko chirurga - Rosji Sowieckiej.

Szczególnie Jugosławia jest dla uważnych obserwatorów klasycznym przykładem tego, jak Kreml wyobraża sobie demokratyczny pokój sowiecki w przyszłym świecie. Nad Jugosławią zawisła bowiem w całej swej grozie moskiewska dyktatura komunistyczna, której ekspozyturą jest jugosłowiańska partia komunistyczna z jej sekretarzem Josip Broz Tito na czele. Komunizm stanął mocno w środkowej Europie dzierżąc w swych szponach jej północną bramę - Polskę i jej bramę południową - Jugosławię. Europa Zachodnia drży przed śmiertelnym cieniem komunizmu: jeszcze go dojrzeć nie poznała, ale wie, że stoi on u jej progów. Jugosławia et Polonia docet.

W procesie likwidacji wszelkiej opozycji - jawnej czy tajnej - komunizm w Jugosławii, podobnie jak gdzie indziej, nie przebiega w środkach i nie cofa się przed niczym, a już najmniej przed t.zw. "opinią

cy. Grecy domagają się poprawek granicznych w stosunku do Bułgarii i prawo to zostało im przyznane przez konferencję paryską, ale Mołotow zapowiedział, że nie pozwoli tknąć terytorium bułgarskiego. Warunki pokoju wypadły dla Węgier tak surowo, że premier całkowicie od Sowieków uzależnionego tam rządu musiał publicznie powiedzieć: "Alianci nie mogą chyba chcieć, by w środku Europy jakiś naród był poddany komunistycznemu niewolnictwu". Oświadczenie to odpowiada dokładnie uczuciom włoskim, którym dał wyraz premier Italii, mówiąc nazajutrz po zamknięciu konferencji pokojowej o "pokojowym rewizjonizmie" jako jedynej drodze pozostającej jego narodowi. Nie warto też analizować uczuć Finów, ograbionych całkowicie z dwudziestoletniego dorobku i okrojonych

światową". Tej ostatniej komunizm się nie obawia. Uspakaja on tę naiwną opinię zapewnieniami o swych szlachetnych i pokojowych zamiarach, o swoich pozytywnych i humanitarnych planach, o wielkich altruistycznych reformach - i postępuje obroną drogą naprzód. A opinia światowa okłamuje się myśląc, że narody ujarzmione przez komunizm przesadzają w swych skargach. Jeszcze za mało gorzkiej nauki, płynącej z przykładów.

Ostatni wyczyn komunizmu w Jugosławii był najostrzejszym wyzwaniem, rzuconym światu. Przed t.zw. sądem ludowym w Zagrzebiu stanął Prymas Kościoła Katolickiego w Jugosławii. Przed sądem komunistycznym postawiono prałata Kościoła Rzymsko-Katolickiego, przewodniczącego Rady Biskupów Jugosławii, arcybiskupa Zagrzebia, Mons. dra Alojzego Stepi-nec. Kapłan ten jest znany w całej Jugosławii i niemal w całej Europie ze względu na swą odważną, zdecydowaną i wzorową postawę podczas wojny światowej i okupacji Jugosławii przez mocarstwa Osi. Dziś jest on najpopularniejszą postacią Jugosławii, bowiem Mons. Stepinac jest duszą i symbolem oporu wobec nowej, czerwonej okupacji.

Mons. Stepinac pochodzi ze starej, szanowanej chorwackiej rodziny chłopskiej ze wsi Kraszićspod Zagrzebia. Naukę początkową pobierał w szkole swej wsi rodzinnej, gimnazjum ukończył w Zagrzebiu. Jeszcze jako uczeń gimnazjalny zastanawiał się nad wyborem stanu duchownego

zawszą terytorialnie.

O narodach bałtyckich, "wyzwolonych" od niepodległości, już się dziś prawie nie mówi, ale dochodzą nas głosy niezadowolenia nawet z Holandii, spodziewającej się większego zrozumienia dla swej zagrożonej granicy z Niemcami, i z Danii, której wiekowe pretensje do zagrabionego Szlezewigu nie znajdują zrozumienia u mocarstw.

Tak wygląda koalicja narodów europejskich zjednoczonych w nieszczęściu. Tylko o takim bowiem zjednoczeniu można będzie mówić tak dłużej, aż ci, którzy wojnę tę jako odpór narzuconej sobie agresji toczyli, przypomną sobie, kto tę agresję spowodował, kto jej dokonał i przeciwno czemu była ona wymierzona.

Agresor grabi cudze ziemie i narzuca obcej ludności swój reżim. Dokonały tego Niemcy i dlatego zostały pokonane i osądzone, ale agresja trwa nadal. /L/

ale w obawie przed ogromną odpowiedzialnością i trudnościami służby kapłańskiej - pomiechał tego zamiaru. Po uzyskaniu matury został na początku pierwszej wojny światowej powołany do wojska. Walczył na włoskim froncie, poczem, wzięty do niewoli, bez wahania przystąpił do Jugosłowiańskiego Korpusu Ochotniczego, formowanego w tym czasie do walki o wyzwolenie również narodu chorwackiego.

Po zakończeniu wojny wrócił do kraju i wstąpił na uniwersytet - w Zagrzebiu, gdzie studiował agromonię. W tym czasie wpadł mu w ręce artykuł jednego z pism, w którym autor nawoływał młodzież chorwacką do wstępowania do stanu duchownego ze względu na poważny brak księży. Zdecydował się wówczas ostatecznie poświęcić się stanowi duchownemu. Jako dojrzały już mężczyzna, inteligentny, idealista, wzbogacony doświadczeniami przeżytej wojny - zaczyna studia teologiczne w Rzymie, gdzie pozostaje bez przerwy 7 lat. Po zdobyciu dyplomu filozofii i teologii zostaje skierowany do kurii arcybiskupiej w Zagrzebiu. W roku 1937, mając lat 39, zostaje arcybiskupem Zagrzebia. Był to napewno jeden z najmłodszych arcybiskupów Kościoła, a jego diecezja - jedną z największych na świecie.

W toku żywej i bogatej działalności pasterskiej zastaje go druga wojna światowa.

P O M N I K

Podczas wojny arcybiskup z daleko idącą rezerwą ustosunkował się do władzy powołanych Ustaszy. Był to stosunek Watykanu we wszystkich kwestiach, powstających w ciągu wojny. Mons. Stepinac osłaniał i brał w obronę wszystkich gnębionych: Chorwatów, Serbów i Żydów. Świadczył o tym niezliczone dokumenty. Założył w całym kraju wielką organizację humanitarną "Caritas", na czele której stanął osobiście. Organizacja ta była dobrodzieństwem dla wszystkich cierpiących. Zopatrzywała ona i żywiła m.n. przeszło 400 dzieci partyzantów. Gestapo miało skazać na śmierć Pasterza za jego interwencje na rzecz Żydów. "Pogłównik" Ustaszy Paweł Odrzuczał wszystkie jego protesty, interwencje i upomnienia. Okupanci niemieccy rozstrzelali mu w r.1944 brata, gdyż w jego domu ojczystym w Kraszycu partyzanci znajdowali schronienie.

Mons. Stepinac zawsze bronił go - rąco honoru narodu chorwackiego, pomagał i wspierał wszystkich poniżonych, prześladowanych i cierpiących, jak prawdziwy pasterz Chrystusowy - dziś komuniści stawiają go przed swój "sąd" z zamiarem zlikwidowania jego, "kollaboranta" i "zdrajcy narodu".

Zapytujemy: o co im chodzi w rzeczywistości?

Mons. Stepinac, jako kapłan katolicki, był przeciwnikiem faszyzmu, jak obecnie jest przeciwnikiem komunizmu. W Jugosławii Tita skierował on do wiernych dwa odważne listy pasterskie: w pierwszym broni i żąda wolności religii i kościoła, w drugim - domaga się wolności religijnego wychowania młodzieży. Po ostatnim tym wystąpieniu został właśnie uwięziony i postawiony przed sądem.

Po Michajłowiczu - Stepinac. Komuniści niszczą kolejno tych, którzy nie są z nimi. Jugosławia - cóż za wspaniałe, jakie pouczające wi-

O, patrzcie jaki wielki, jak go ciężko niosą niewolnicy o pustych żąłdankach i boso.

Od Krakowa przez Poznań i Płock - do Jastarni stanie pomnik potężny dla radzieckiej armii:

Radziecki żołnierz w szturmie. Radziecki żołnierz w biegu. Radziecki żołnierz sam. Na czołgu. I w szeregu.

Radziecki żołnierz konno, radziecki żołnierz pieszo...

I pomnik za pomnikiem. Na Kremlu się cieszą.

I biją z działo wiwaty i kołyszają dzwony - niech będzie Lenin, Stalin i, Żukow pochwalony!

Chwała i cześć zdobywcom. I poklask im szczodry - radziecki żołnierz wdarł się w pomnik nad Odrę.

Nawet ziemię pod pomnik, choć groby w niej świeże, zabrali radziecki żołnierz - bo tak się należy.

I dziewczynę - nim mogła obronić się krzykiem - zgwałcił radziecki żołnierz pod własnym pomnikiem.

Ach, co bym też dał za to, bym - kiedy się zbliżę - mógł ujrzeć taki pomnik radziecki ze spiżu

Po prawej stronie Dżisny, po lewej na Zbruczu, na znak, że byli kiedyś...

lecz nigdy nie wrócą.

Zbigniew CZARKOWSKI - "Polonia" /

dowisko dla tych, którzy jeszcze nie wiedzą, nie rozumieją dostatecznie, co oznacza pax sovietica: rządy nielicznych komunistów, sprawowane nad więzieniami i mogiłami wolności i demokracji. /D.D./

WIADOMOSCI Z KRAJU

POTWORNA WIADOMOSC o zamierzonej w Polsce likwidacji całej inteligencji została przywieziona przez jednego z urzędników reżimu lubelskiego, który odmówił powrotu /nawiasem mówiąc, ostatnio 28 urzędników MSZ zdecydowało zostać za granicą: 4 z poselstwa w Waszyngtonie, 7 - w Paryżu, 5 - w Londynie, 12 - w Sztokholmie/.

Plan deportacji, ustalony przed dwoma miesiącami na rozkaz Sowietów, przewiduje wywiezienie z Polski w pierwszym rzucie 800.000 ludzi. Wykonanie ma nastąpić na trzy miesiące przed powszechną mobilizacją.

Plan został opracowany pod kierownictwem Bermana i Fiszhaba. Operacja zostanie przeprowadzona przez 4 specjalne jednostki milicji PPR i wojsk NKWD, każda w sile 20.000 ludzi.

Na pierwszy ogień idzie Wybrzeże /100.000 osób/ i Śląsk /90.000/. Dalej: Białystok, Lublin, Radom i Kielce - 60.000, Warszawa - 100.000, Łódź - 35.000, Kraków, Tarnów, Rzeszów i Brześć - 140.000, Poznań - 55.000, Częstochowa i szereg mniejszych miejscowości - 35.000. Rodziny mają być deportowane w całości, wolno będzie zabrać dużo rzeczy.

Przy ustalaniu list najważniejszą rolę odgrywają kryteria zawodowe, dalej majątkowe, wreszcie - polityczne. Lekarze mają być w zasadzie deportowani w 50 %, inżynierowie, chemicy i elektrycy wszyscy za wyjątkiem wyreklamowanych przez wojsko lub partię, księża i adwokaci wszyscy, kierownicy kooperatyw wytwórczych w 70 %, działacze zw.zawodowych w 50 %, studenci w 10 %, nauczyciele szkół średnich w 60 %, powszechnych w 25 %.

Na kilka tygodni przed deportacją przewidziana jest dobrowolna mobilizacja fachowców na wyjazd w głąb Rosji: otrzymają oni kontrakty na dobrych warunkach.

Nie wydaje się, by w razie wojny cokolwiek mogło przeszkodzić Rosji w wykonaniu tego strasznego planu, który pozbawi naród polski kierowniczego elementu społecznego.

"HONOR I OJCZYZNA", tajne pismo, donosi w 7 numerze o powołaniu do życia "Komitetu Porozumiewawczego Organizacji Polski Podziemnej", nie podając żadnych bliższych szczegółów co do charakteru "Porozumienia". Z artykułu wynika, że ta tajna organizacja stawia sobie za cel opanowanie całości nielegalnego życia politycznego w Kraju, kierowanie nim, oraz będzie dążyła do "osiągnięcia wpływu na kształtowanie sprawy polskiej na terenie międzynarodowym".

SĄD KOLEŻENSKI Związku Dziennikarzy w Warszawie, który rozpatrywał oskarżenie redakcji "Gazety Ludowej" przeciw naczelnikowi "Głosu Ludu" Werflowi, ukarał komunistycznego publicystę upomnieniem za nieuzasadnione zarzuty pod adresem pisma PSL'u.

ŻONY ŻOŁNIERZY polskich, przebywających w Anglii, mogą składać prośby o wizy w konsulacie brytyjskim w Warszawie. Nie wiadomo, jak się do tej sprawy ustosunkują władze lubelskie i czy pozwolą Polkom na wyjazd.

WYRZUCENI Z PSL komuniści utworzyli aż dwie organizacje: "Nowe Wyzwolenie" i "Jedność Ludową". Ostatnio obie te grupki połączyły się szumnie w jednej partii. "Należy zaznaczyć, pisze "Dziennik Polski i Dz.Żołnierza", że obie rozłamowe grupki mogą się razem zmieścić w jednym małym pokoju".

RADA NACZELNA PSL wydała rezolucję polityczną, która jest mało interesującą mieszaniną zasadniczej solidarności z reżimem i opozycji przeciw blokowi wyborczemu. Charakterystyczne, że za przystąpieniem do bloku głosowali Wycech i Kiernik. Mikołajczyk w swej mowie bronił "linii Curzona" jako granicy.

LIST PASTERSKI Episkopatu Polskiego w sprawie wyborów został odczytany w kościołach 21 b.m. Według Listu ludność rzymskokatolicka nie powinna głosować ani kandydować na listy, których program jest sprzeczny z moralnością chrześcijańską. Prymas Hlond podkreślił przy tym, że katolicy polscy nie powinni w ogóle należeć do organizacji lub stowarzyszeń, których zasady są sprzeczne z zasadami chrześcijańskimi i których "działalność zmierzająca do podważania etyki chrześcijańskiej".

TRWAJA STARANIA o powołanie do życia nowej partii katolickiej, której ośrodkiem będą niektóre ukazujące się w Polsce tygodniki katolickie. Reżim zgadza się podobno, natomiast czynniki kościelne zachowują w tej sprawie zrozumiałą rezerwę.

ARKADY FIĘDLER, znany i popularny pisarz, powrócił do Polski. W najbliższym czasie ma to uczynić Gustaw Morcinek, przebywający obecnie w Brukseli.

BILANS TERRORU stosowanego wobec PSL za 2 ostatnie miesiące: uwięziono 13 członków Nacz.Kom.Wykonawczego PSL, przeszło 100 członków zarządów okręgowych oraz 700 członków partii. Rozwiązano 20 okręgów PSL. Zamordowano 94 ludowców. "Gazeta Ludowa" uległa w ciągu roku istnienia 600 konfiskatom. A Mikołajczyk broi granicy wschodniej...

NA ODBUDOWE WARSZAWY w ciągu najbliższych 3 lat przeznaczono 9 miliardów zł., dzięki którym odbuduje się 547 budynków o 25.000 izb mieszkalnych. Na Marszałkowskiej ocalało całkowicie 19 domów, natomiast na ulicy tej urządzono już 591 sklepów, na parterze.

POSEŁ PPS Buchalik, sekretarz powiatowy partii w Rybniku, był jednym z działaczy, którzy najgoręcej przeciwstawiali się przy - stąpieniu PPS do bloku wy - barczego z komunistami. Po - seł Buchalik został za - strzelony przez "niezna - nych sprawców". Jednocześnie zastrzelono czynnego działacza socjalistycznego na Śląsku por. Mikiel. Tak się w Polsce realizuje je - dność narodową.

SZKOŁA NAUK POLIT. powstała przy Uniw. Jagiellońskim. Kierownictwo objął prof. Lu - dwik Ehrlich, znany spec - jalista prawa międzynaro - dowego.

MILION ŻŁOTYCH kosztuje mieszkanie w Warszawie. Na sumę tę składają się ka - pówki dla urzędu mieszka - niowego i policji oraz ko - szty remontu. Mowa oczywi - ście o mieszkaniach z wszelkimi wygodami, niedo - stępnymi dla zwykłych śmie - rtelników.

ZAMEK W NIEDZICY, jeden z najpiękniejszych zabytków w Pieninach, został całko - wicie ograbiony przez "sza - browników". Nie ocalały nawet piękne kaflowe pie - ce. Biblioteka i zbiory są kompletnie zdewastowane.

ELBLĄG JEST całkowicie o - czyszczony z Niemców. Mia - sto liczy 10.000 mieszkań - ców, ale można przyjąć je - szcze kilka tysięcy.

RASOWE STADNINY polskie, wywiezione do Niemiec, po - wracają obecnie do kraju drogą morską przez Bremę i Gdynię.

OBOZ KONCENTRACYJNY dla szabrowników itp. przestęp - ców został utworzony pod Jaworzniem. Winnych kieruje się tam przewencyjnie, jesz - cze przed rozprawą sądową.

OD RUMUNII rząd Bieruta domaga się 47 milionów do - larów jako zwrot za wywie - ziony do tego kraju w 1939 r. majątek państwowy. Od Wę - gier zażądano 51 mil. dol.

STANISŁAW MIERZWA, jeden ze skazanych głoś - nego procesu szesnastu działaczy polskich w Moskwie, obecnie czynny działacz PSL, został aresztowany w Krakowie pod zarzutem "zdrady stanu". Co uczynił Mierzwa? Oto przemawiając w Krakowie w sprawie wyborów wspominał o no - tach, jakie w tej sprawie wystosowały rządy zachodnie do reżimu lubelskiego. Jest to nie - wątpliwie karygodny postępek wobec rządu je - dności komunistycznej w Polsce. Aresztowano również innego z "szesnastki", Kazimierza Ba - gińskiego, również członka PSL. Trzeci z procesu moskiewskiego, Bień, odbywa wciąż więzienie w Rosji. Błędne koło terroru NKWD i Bezpieki zatacza wokół narodu polskiego co - raz ciśniejsze kręgi.

RZECZY WAŻNE... RZECZY CIEKAWY

TAJNA ARMIA KOMUNISTYCZNA

Angielski "Continental News Service" przy - nosi rewelacyjne a szczegółowe informacje o tworzeniu podziemnej komunistycznej armii na zachodzie Europy. We Francji szefem tych tajnych oddziałów jest płk. Puaux, b. dca Le - gionu Francuskich Ochotników, który, po od - byciu przeszkolenia w sowieckiej strefie Nie - miec, działa teraz w Paryżu. Ma od do dyspo - zycji 300 wyćwiczonych w Moskwie agentów, o - perujących przede wszystkim na południu, w rejonie Mont-de-Marsan /Landes/. Formowane przez nich brygady, z udziałem Jugosłowian i jednostek "Spartacusa", są regularnie inspe - kcjonowane przez oficerów rosyjskich, któ - rzy przyjeżdżają do Francji na statkach zbo - żowych jako oficerowie marynarki handlowej.

Lekka broń maszynowa i granaty przychodzą dla brygad statkami do portów holenderskich, punktem rozdziału jest obecnie Paryż. Sprzęt ciężki jest zrzucający na spadochronach przez startujące z Jugosławii samoloty sowieckie, lub, w mniejszych ilościach, kierowany jest z Wiednia. Grupy szturmowe i sabotażowe są rozdzielane na oddziały po 75 ludzi i kie - rowane w teren jako "straż leśna".

W ścisłej łączności z ośrodkiem francus - kim pozostają centra zaciągu do brygad w Bel - gii /laszy Stoumont na poł. zach. od Liège/ i w Holandii, które otrzymują własne zrzu - ty wyposażenia. Łączna siła brygad wynosi dziś 180.000 ludzi.

Niebezpieczeństwo jest poważne. Ale ra - chuby Moskwy na pogrążenie Europy w razie konfliktu w chaos wojny domowej będą zawie - dzione. Europa jest uprzedzona.

KONIE PŁYNĄ DO POLSKI

W Chicago i okolicy istnieją t.zw. "Kluby Ma - łopolskie", których członkowie pomagają swym pozostawionym w Polsce krewnym. Oprócz pa - czek, kluby te rozpoczęły wysyłkę koni. Ogó - łem zakupiono dotychczas do transportu przez Gdynię 50 koni po 100 dol. sztuka. /Nowy Świat/

WCIAŻ NIEZADOWOLENI. Komunistyczna prasa włoska atakuje ostro wojskowe władze sojusznicze zarzucając im, że na miejsce wyewakuowanych do Anglii wojsk polskiego 2 Korpusu umieszczono oddziały "czetników", t.zn. żołnierzy Michajłowicza, znanych z wrogiego ustosunko - wania do reżimu Tita.

ROBOTNICZY KATOLICY W ANGLII. W szeregach brytyjskich Zw. Zawodowych znajdują się nie tylko socjaliści, lecz także zwolennicy innych stronnictw. Również i pod względem religijnym związki nie czynią żadnego rozróżnienia, mogą do nich należeć zarówno katolicy jak protestanci. W niektórych okręgach robotnicy katolicy, członkowie Trade Union's, założyli własne odrębne organizacje, które są w ramach związków centralnych.

Brak było jednak dotychczas ogólnej instytucji, łączącej wszystkich robotników i pracowników katolickich, należących do Trade Unionów. Ini - cjatywa utworzenia takiej organizacji została ostatnio wysunięta przez kardynała Griffina. 21 listopada ma się odbyć w Londynie zjazd przygoto - wawczy delegatów katolickich kół robotniczych. Przyszła organizacja ma pozostać w ramach Trade Unionów, których aktywność zostanie w ten sposób znacznie powiększona, zwłaszcza na terenie społecznym i kulturalno-wy - chowawczym.

ZJAZDY EMIGRACYJNE. W drugiej połowie października miało miejsce w Brukseli zjazd przedstawicieli wychodźstwa polskiego w Europie Zachodniej, jak podaje tygodnik "Polonia". Przybyły delegacje z W. Bryta - nii, Francji, Niemiec, Holandii, Luksemburga, Danii, Szwecji i Włoch. Op - rócz prac ideologiczno-politycznych, zjazd wyłonił cztery komisje facho - we /szkolnictwo, książki i prasa, organizacje społeczne/. Odbyły się również wybory uzupełniające do Rady Naczelnej Światowego Związku Pola - ków, który zwołał zjazd /"Światpol"/. Na rok przyszły przewiduje się zjazd walny Światopoli.

W drugiej połowie listopada ma się odbyć zjazd polskiego wychodźstwa wojennego, t.zw. "nowej emigracji", który, podobnie jak poprzedni, obej - mie delegatów z krajów Europy zachodniej. Głównym celem zjazdu jest po - wołanie organizacji centralnej, któraby reprezentowała całość wychodźst - wa wojennego i broniła jego interesów zarówno na płaszczyźnie międzyna - rodowej, jak i w poszczególnych krajach.

Oba powyższe zjazdy świadczą o istniejącej wszędzie tendencji skupie - nia rozproszonych dotychczas działalności i akcji społecznych. Centrali - zacja wysiłku, ujęcie go we wspólne ramy organizacyjne, wyłonienie spo - łecznej reprezentacji wychodźstwa niejako "od dołu" byłoby bardzo pożą - dane i uzupełniłoby w szczęśliwy sposób pracę Rządu R.P. i Rady Stron - nictw Politycznych. Pod warunkiem oczywiście, że zarówno organizatorom, jak i uczestnikom zjazdu będzie chodziło przede wszystkim o to.

NA NISZCZENIE ŁATWO O PIENIADZE. Amerykański Dep. Wojny ogłasza, że je - den wielki nalot na Niemcy, w którym brało udział 1200 bombardowców i 800 myśliwców, kosztował w sumie 415 milionów dolarów. Jeżeli porównać to z pomocą UNRRA dla Polski, która, przynosząc tyle dobrego, nie wyniosła do - tą nawet połowy tej sumy, uprzytomnimy sobie, jak potwornie niszczy - cielska i kosztowna była ubiegła wojna. Wojna, która w dodatku nie zmie - niła bynajmniej na lepsze stosunków na świecie.

SPRYCIARZE. W strefie brytyjskiej uchodźcy polscy wykryli skład, za - wierający 300 bomb latających typu V 1. Uchodźcy "rozsza - browali bomby, wykręcając z nich żołyśka kulkowe i inne części, przydat - ne do gospodarstwa domowego - donosi "Evening Standard". Trzeba przyznać, że możnaby zrobić gorszy użytek z groźnych V 1 !

KRZYWDA POLSKA. Władze brytyjskie zdecydowały ostatecznie, że b. jeńcy polscy w Niemczech nie będą przyjmowani do Korpusu Przy - sposobienia i Rozmieszczenia. Z naszego punktu widzenia nie widać, dla - czego żołnierze polscy z kampanii wrześniowej, francuskiej lub AK mają być inaczej traktowani przez sojuszniczą Anglię, niż ich koledzy, którzy walczyli przypadkiem pod rozkazami brytyjskimi.

PAPIEŻ PRZYJMUJE ANDERSA. 23.10 Ojciec św. przyjął na audjencji gen. An - dersa, któremu towarzyszył Ambasador R.P. przy Watykanie Papée oraz ofi - cerowie Sztabu Korpusu. Gen. Anders opuszcza w najbliższym czasie Włochy.

DZIECI Z POLSKI W NORWEGII

Do Oslo przybyło 203 dzieci z Polski. Zosta-
ną one umieszczone na parę miesięcy w norwe-
skich rodzinach.

LOS UCIEKINIEROW Z POLSKI

Ponieważ napływający z Polski zbiegowie nie
znajdują żadnej opieki a nawet są często wy-
dawani z Niemiec władzom lubelskim, Rada Pol-
skich Stronnictw Politycznych wystosowała a-
pel do rządów o udzielenie nieszczęśliwym
prawa azylu.

POLACY A ROBOTNICZY ANGIELSCY

Po burzliwej dyskusji Kongres Angielskich
Zw.Zawodowych przyjął rządowy plan zatrud-
nienia Polaków większością 3,3 miliona prze-
ciw 2,4 miliona głosów.

K U L A W P Ł O T

/AW/ Praktyki lubelskiego konsulatu i pose-
lstwa w Szwajcarii mogą się wydawać dziwne
tylko dla kogoś, kto nie poznał dotąd menta-
lności tych mało inteligentnych, ale działa-
jących z zapałem godnym lepszej sprawy lu-
dzi.

Jedna z tych dziwnych, obcych nam, a jed-
nocześnie żałośnie naiwnych praktyk ma miej-
sce w związku ze sławetną rejestracją obywa-
teli polskich, rozpisaną na wiosnę tego ro-
ku. Rejestracja nie szła. Przedłużono kilka-
krotnie jej termin. Nic nie pomogło. Chwyco-
no się wobec tego kawału.

Od pewnego czasu każdy, kto, zmuszony o-
kolicznościami, jak np.zawarcie związku mał-
żeńckiego, zwraca się do konsulatu o potrze-
bne papiery, otrzymuje w odpowiedzi list :
oczywiście, bardzo chętnie, ale nie wiemy ,
czy Obywatel jest rzeczywiście obywatelem ,
prosimy wypełnić ten oto załączony kwestio-
nariusz rejestracyjny, a potem pogadamy.Szan-
taż? Ach, fu! co za brzydkie słowo. Chodzi
po prostu o to, między nami mówiąc, żeny się
wykazać przed "centralą" jaki się to ma wpływ
na Polaków w Szwajcarii, jak chętnie garną
się oni do rejestracji, która jest powszech-
nie uważana za akt podporządkowania się re-
żimowi.

Z punktu widzenia prawnego cała ta opera-
cja jest oczywiście pozbawiona wszelkiego
sensu. Nawet w dzisiejszej Polsce nie ma
jeszcze ustawy, która nakładałaby obowiązek
rejestracji obywateli, przebywających za gra-
nicą. Nowy dowód obywatelstwa wystawiany
jest - chętnie...tylko proszę, rejestracyj-
ka - na podstawie dawnego paszportu lub in-
nych dawnych papierów. Chodzi więc tylko o
formalność, która nie wnosi nowych elementów
faktycznych, bo nawet kwestionariusz ewiden-
cyjny jest wypełniany przez zainteresowane -
go. Chodzi tylko... o orła bez korony, o tę
nieszczęsną kuropatwę, którą ktoś zaczął o-
skubywać z pierza, a nie skończył.

Praktycznie nie pod-
porządkowanie się reje-
stracji, nie posiadanie
nowego paszportu, a więc
tym samym niemożność o-
trzymania z konsulatu ja-
kiegokolwiek zaświadcze-
nia, pociąga czasem za
sobą pewne kłopoty /nie-
możność zawarcia małżeń-
stwa/, nie oznacza jednak
bynajmniej utraty obywa-
telstwa polskiego.

Na tym stanowisku sto-
ją również władze krajów,
w których przebywają Po-
lacy. Stary paszport jest
na ogół homorowany jako
bezsprzeczny dowód przy-
należności państwowej za-
interesowanego. Sprawa
komplikuje się w miarę ,
jak wygasają terminy waż-
ności paszportów. Ale i
w tych wypadkach władze
nie naciskają zbyt mocno ,
wiedząc o tym, że sprawa
dokumentów tożsamości dla
uchodźców będzie - już
jest częściowo - rozwią-
zana generalnie przez or-
gana międzynarodowe. Do-
tyczy to oczywiście rów-
nież i Polaków w Szwajca-
rii.

Dlatego niezdarne usi-
łowania konsulatu nie da-
dzą wyników, jakiego gor-
liwcy /zwani przez K.Zby-
szewskiego liźnijkami/ się
spodziewali.

NIE CHODZ PO WSI

Praga, 24.10. - Jak do-
wiadujemy się od specjal-
nego wysłannika w Pradze,
incydent, którego ofiarą
padł w amerykańskiej zo-
nie okupacyjnej poseł po-
lski w Bernie Jerzy Put-
rament, a który to incy-
dent był przedmiotem pro-
testu rządu polskiego w
Waszyngtonie, miał prze-
bieg następujący.

Min.Putrament i towa-
rzysze znajdowali się w
przejeździe w amerykańs-
kiej strefie okupacyjnej,
w pobliżu granicy czesko-
słowackiej, gdy jego au-
to, zaopatrzone literami
"CD", zostało zatrzymane
przez Jeep'a żandarmerii

amerykańskiej "MP C.24". Nie wysiadając z
wozu, żandarmi wysadzili 9-letniego niemiec-
kiego chłopca w amerykańskim mundurze, któ-
remu kazali ministrowi, że jego samochód -
którego szybkość nie przekraczała zresztą w
tej chwili 60 km/godz - stosuje niedozwolone
tempo. Minister oświadczył, że nie wie nic o
tym, jakoby istniały na tym terenie przepisy
o maksymalnej szybkości.

Gdy mały pośrednik, któremu kazano za-
dać od ministra papierów, przyniósł żandar-
mom papiery dyplomatyczne i zaświadczenie a-
merykańskiego attaché wojskowego w Bernie ,
gen.Legg'a, ci odesłali go z oświadczeniem ,
że pasażerowie samochodu są aresztowani.

Następnie wóz ministra został eskortowany
przez Jeep'a do odległego o kilka kilometrów
lasku, gdzie Amerykanie, z gotowymi do strza-
ku pistoletami maszynowymi, kazali podnieść
ręce do góry trzem współtowarzyszom ministra
i przeprowadzili ich rewizję osobistą w po-
szukiwaniu broni. Gdy zwrócono żandarmom po-
nownie uwagę na pismo polecające gen.Legg'a,
jeden z nich oświadczył ostro, że nawet list
prezydenta Trumana nic by tu nie pomógł.

Żona ministra, przekonana, że chodzi o
napad bandytów, przebranych w amerykańskie
mundury, próbowała interweniować, osadzono
ją jednak na miejscu w wysoce grubiański spo-
sób i przy użyciu siły fizycznej.

Nie przeprowadzając dalszych badań, żan-
darmi zmusili dyplomatów do udania się za
nimi do miejscowości Zwiesen. Tam oficer i
podoficerowie amerykańscy biedzili się znów
całą godzinę nad dokumentami, nie wiedząc,co
mają począć. Nawet dowódca placówki, porucz-
nik, nie wiedział nic o przywilejach dyplo-
matycznych i również nie zwrócił uwagi na pi-
smo gen.Legg. Dopiero przybyły w międzycz-
sie kapitan zwrócił podróżnym, bez przepro-
szenia, dokumenty, po czym mogli się oni u-
dać w dalszą drogę.

Podkreśla się, że incydent powyższy nie
miał absolutnie charakteru politycznego. Wi-
dząc szwajcarskie znaki rozpoznawcze wozu,A-

SZUKAMY NASZYCH BLISKICH

/Taryfa ogłoszeń w tym dziale wyno-
si 30 rp.za każdy zaczęty wiersz/

85/ MIECZYSŁAW RÓŻNOWSKI, ur.16.2
1924 r.w Poznaniu, wywieziony po
10.1 1945 z Gniezna do obozu karne-
go w Żabikowie - poszukiwany przez
Zygmunta Paczkowskiego, Ebnetstr. 4
Winterthur-Töss /Schweiz/.

86/ JOZEF STELMASZYK z pow.Leszno,
który swego czasu przebywał na Ło-
dzi podwodnej "Wilk" - poszukiwany
przez brata Feliksa Stelmasyk,Win-
terthur, Strittackerstr.15 /Schweiz/

87/ Kpr.JOZEF BUCHANIEC, przebywa -

merykanie sądzili nawet ,
że mają do czynienia - ze
Szwajcarami. Zajście było
jedynie wynikiem wielkie-
go braku dyscypliny ze
strony 8-ej sekcji żanda-
rmerii amerykańskiej w
Zwiesen. "Basler Nachrich-
ten", 25.10 46.

"TRIBUNE DE GENEVE" za-
mieszcza 28.10 telefon -
gram swego korespondenta
w Sztokholmie: "Biuletyn
informacyjny, będący or-
ganem uchodźców polskich
w Szwecji /"Wiadomości
Polskie" - przyp.nasz/,
którzy nie uznają rządu
warszawskiego, publikuje
artykuł z autentycznego
źródła o projektowanej
przez komunistów polskich
na rozkaz Moskwy deporta-
cji w głąb ZSRR całej
niemal inteligencji pol-
skiej".

Po streszczeniu arty-
kułu korespondent dodaje:
"Należy w związku z tym
zanotować, że niemal co
dnia przybywają na stat-
kach węglowych do Szwecji
uciekiniery z Polski".

KS.DZIEKAN Świecicki, by-
ły szef duszpasterstwa 2.
Dywizji Strz.Pieszych,in-
ternowanej w Szwajcarii ,
zmarł w Polsce na udar
serca. Zmarły udał się do
Kraju razem z b.dcą Dywi-
zji Prugar-Ketlingiem.

jący swego czasu w Szwajcarii - po-
szukiwany przez ojca we Francji.
Zgłoszenia do Redakcji.

A W I Z O

PP.Prenumeratorzy przy wpłacaniu na-
leżności na adres Administracji pro-
szeni są o podawanie na odwrocie
przekazu celu wpłaty: np.za agło-
szenie, na prenumeratę, na dzieci
polskie, na książki, na fundusz
prasowy, na paczki, itp. Pozwoli to
na uniknięcie nieporozumień i zapo-
biegnie fałszywemu wciąganiu wpłat.

ADMINISTRACJA "POD PRAD"

ODBIORCY PISMA WE WŁOSZECH: uwaga na zmianę adresu naszego przedsta- wiciela na Włochy. Brzmi on obecnie : M.Miż-Miszyn, Roma, Corso Tries - te 25, scala B, int.8 .

NASZA SKRZYNIKA LISTOWA

A.W. - Odpowiemy listownie.
J.S./Zurych/ - Sprawa wyjaśniona , wszystko w porządku.

Bol.T./Verrières/- Prosimy przeczy- tać artykuł "Kulą w płot" w tym numerze. Radzimy nie zwracać się do konsulatu w żadnej z poruszonych w liście spraw, a czekać raczej na otrzymanie w niedalekiej prawdopo- dobnie przyszłości dokumentów toż- samości od instytucji międzynarodo- wej. Oczywiście, że konsulat nie ma prawa zatrzymać starego paszportu , który stanowi Pana prywatną włas- ność. Jeżeli to robi, popełnia na- dużycie. Jeżeli chce Pan zapobiec , by z Pana paszportu nie korzystały osoby niepowołane /pisze Pan, że takie wypadki zdarzały się/, można dać ogłoszenie do gazety szwajcar- skiej, że paszport Pana nie jest w Jego posiadaniu, a został zatrzyma- ny przez konsulat. To zapobiegłoby wszelkim nadużyciom.

Adam O./Cossonay/ - Istotnie, Panów zastrzeżenia i wątpliwości są zu- pełnie zrozumiałe. Prosimy pocze- kać, aż zasięgniemy bliższych in- formacji o tym biurze i podamy Pa- nom wynik.

K.C./Pfäffikon/ - Odpowiedzi w Pa- na sprawie udzielimy nie my, lecz instytucja, do której ją przekazali- śmy. Nie rozumiemy, dlaczego trwa to tak długo. Druga sprawa nie jest by- najmniej "śmieszna". Myśl Państwa jest bardzo piękna, porozumiemy się z organizacją szwajcarską, która zwróci się bezpośrednio do Pana.

TRESC NUMERU: W marszu potrzebna jest mapa /Sam/ str.1 Europa w po- koju /Ł/ str.2 Tito szaleje w Belgradzie /D.D./ str.2 Pomnik /Z. Czarkowski/ - str.4 Wiadomości z Kraju str.4 Rzeczy ważne, rzeczy ciekawe str.6 Kulą w płot /AW/ str.8 Nie chodź po wsi str.8

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
Fribourg 2 case 10 Suisse.

PRZEDSTAWICIEL NA WŁOCHY :
M.Miż-Miszyn, Corso Trieste 25
scala B, int.8. Roma.

K.Sz./Genewa/ - Istotnie jest tak, jak Pan przypuszcza. Artykuł w "Dzienniku Polskim" w Londynie nie pochodzi od nas. Incydent w Les Enfers omówiliśmy z naszej strony w nr.47 "Pod Prąd", a już nie może- my ponosić odpowiedzialności za to, że ktoś wyzyskał zawarty w nim ma- teriał do niezbyt obiektywnego na- świetlenia faktów.

Komitet Polski /L'Argentièrre, Hautes Alpes/ - Odpisujemy.

Każ.Z./Paryż/ - Sprawa ekspedycji Pana pisma załatwiona. Przepraszamy za niedokładności techniczne.

ZNAJDA PRACĘ: robotnicy przemysłu elektrycznego, pracownicy do odlew- nictwa oraz stolarze budowlani. Bliższych informacji udziela: T.Sarnecki, Winterthur, Postfach 398

HUMOR W KRAJU...

Starszy pan siedzi w fotelu i duma: Śmiej się, ale by było lepiej, żeby znów było dobrze.

W Warszawie formuje się olbrzymi o- gonek przed spółdzielnią spożywczą. A nuż będą coś wydawać? Sensację budzi robociarz, który sta- je w ogonku z wielkim nocnikiem pod pachą.

- Panie, a poco to naczynie?
- Wiadomo, g.... dadzą.

...I O KRAJU

W Anglii jest szpital dla chorych umysłowo żołnierzy, w którym znaj- duje się paruset pacjentów. Szpi- tal miał być ewakuowany do Polski , jednak misja repatriacyjna rozmy- śliła się: mówiliby potem, że tylko wariaci wracają do Kraju.

C e n a n u m e r u :

SZWAJCARIA - 30 rp. Prenumerata miesię- czna 0.90 fr., kwartalna 2.70 fr. itd.
ZAGRANICA - przy ekspedycji wprost z Admin. 1 kupon pocztowy za egzemplarz .

WALKA O POLSKĘ TRWA

pod prąd

Pismo polskiej myśli niepodległej w Szwajcarii

N. 54 10 listopad 1946
rok II

ODEZWA RZĄDU R.P. DO KRAJU

Rząd Rzeczypospolitej uważa za konieczne ostrzec Kraj przed gro- żącym mu nowym niebezpieczeństwem. Tak zwany Rząd Tymczasowy w Warszawie zapowiedział niedawno

rozpisanie w końcu tego roku lub na początku przyszłego, wyborów do Sej- mu. Zdaje on sobie jednak sprawę z tego, że całe niemal społeczeństwo polskie jest mu wrogię, nie chce narzuconej obcą ręką władzy i dąży nie- ugięcie do niepodległej, całej, wolnej i demokratycznej Polski. W tym stanie rzeczy wybory - jeśli nie zostaną sfałszowane - muszą wykazać światu znikomość wpływów Rządu Tymczasowego i dowieść całkowitego ban- kructwa panującego systemu.

Nie znaczy to jednak, by t.zw.Rząd Tymczasowy zamierzał uznać wolę Narodu i ustąpić w wyniku klęski wyborczej. Zdając sobie sprawę z braku oparcia w społeczeństwie, widząc płonność wysiłków pozyskania dla siebie opinii polskiej i nie mając, poza uciskiem politycznym, innych sposobów oddziaływania, t.zw.Rząd Tymczasowy oraz koła komunistyczne, na których się opiera, zamierzają wyjść z trudności przez rozpętanie jeszcze więk- szego terroru i gwałtu.

Nadchodzące wiadomości wskazują na to, że koła komunistyczne przy- gotowują w Polsce zakrojoną na szeroką skalę prowokację, zmierzającą do wywołania przed wyborami odruchów powstańczych. Oczywiście jest, że takie odruchy byłyby przy pomocy organów bezpieczeństwa, bojówek partyjnych o- raz interwencji zbrojnej Sowietów utopione we krwi, przynosząc nowe klę- ski, wzmożony ucisk i bezpośrednie władztwo wschodniego sąsiada. Powagę położenia wzmagają dalsze istnienie oddziałów leśnych. Rząd wie, że są tam elementy destruktcyjne, a nawet kierowane przez obcych i miejscowych prowo- katorów. Zachodzi konieczność dokonania największych wysiłków celem roz- ładowania lasów i zapobiegania dalszemu napływowi do nich młodzieży pol- skiej.

Rząd Rzeczypospolitej przestrzega stanowczo społeczeństwo przed da- waniem posłuchu wszelkim nawoływaniom do akcji zbrojnej i wszelkim pod- szeptom do wojny domowej. Naród Polski winien zachować nieugiętą posta- wę, bronić swoich praw narodowych, swoich wartości kulturalnych, swojego dorobku gospodarczego. Walkę tę winien wszakże prowadzić, unikając akcji zbrojnej, która w obecnych warunkach nic nie może mu przynieść prócz klęski.

Sprawa polska nie jest ostatecznie przesądzona i zamknięta. Czerpie ona siły z niepodległego ducha Narodu i wiąże się organicznie z całością sytuacji politycznej świata powojennego. Sytuacja ta zawiera w sobie za- rodki nieuchronnych zmian i dojrzewających przeobrażeń, które obejmą ró- wnież sprawę polską.

Rząd R.P.wraz z całym naszym społeczeństwem na obczyźnie czuwa nad sprawą wyzwolenia Polski i czyni wszystko co leży w jego mocy by jej sku- tecznie służyć. Od społeczeństwa w Kraju Rząd oczekuje, że nie da się u- wieść obcym podszeptom, że zachowa siły niezbędne do przetrwania i nie pozwoli pograżyć Kraju w odcięcie nowych klęsk.

Londyn, dnia 22.października 1946 r. RZĄD RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

SPRAWA NIEMIEC

Jest rzeczą widoczną, że Amerykanie, uchwyciwszy inicjatywę w sprawie niemieckiej, nie mają za miaru wypuszczać jej z ręki. Minister Byrnes w mowie sztatgarckiej zainicjował t.zw. Konstruktywną politykę w stosunku do Niemiec i obecnie w New-Yorku nagli do dokonania prac zmierzających do zawarcia traktatu pokojowego z państwem i narodem, który spowodował katastrofę świata a Europę wprowadził w chaos, napełniający goryczą i zwątpieniem najlepszych jej synów.

Celem każdego traktatu pokojowego jest zalegalizowanie i ustabilizowanie odniesionego zwycięstwa. Do legalizacji potrzebny jest podpis niemiecki. Podpis taki może złożyć tylko przedstawiciel rządu niemieckiego. Stosunki panujące obecnie w Niemczech, a mianowicie podział na strefy okupacyjne, przyczem rosyjska obejmuje 30 % obszaru i 33,3 % ludności niemieckiej w aktualnych granicach, czyni kompromis na temat ukonstytuowania tego rządu bardzo trudnym. Wyniki wyborów wskazują, że wybrany przez naród niemiecki rząd posiadałby zdecydowaną większość antykomunistyczną, to znaczy zostałby ogłoszony za antydemokratyczny przez Sowietów. Nieuznanie takiego rządu przez Moskwę, w tych warunkach więcej niż prawdopodobne, uniemożliwiłoby podpisanie traktatu czyli realizację postulatu pierwszego: legalizację zwycięstwa.

Jeszcze trudniejszym jest problem stabilizacji klęski niemieckiej. W ostatnich czasach mieliśmy możność asystowania ciekawej dyskusji na ten temat. Zabierały w niej głos takie autorytety jak profesorowie: Foerster, Röpke, Weber, François Poncet i inni. Obok głosów ostrzeżenia, czytaliśmy - z głębokim niepokojem - wezwania do zapomnienia zła, którego Niemcy dokonali i do pomocy im w dziele odbudowy, gdyż - i to jest właśnie przerażające - bez odbudowy Niemiec nie ma pokoju w Europie.

Cała Europa leży w gruzach. Większość państw europejskich pozbawiona została wolności i pełna jest fermentów groźnych i nieusuwalnych bez przywrócenia im praw do życia samodzielnego, a tu mówi się poważnie, a tu dąży się konsekwentnie do odbudowy Niemiec. Niemcy mają od-

zyskać prawa suwerenne, zanim te wszystkie narody, które agresja niemiecka i jej skutki pograżyły w niewolę, odzyskają swobodę. Niemcy chce się wyprowadzić z chaosu zanim zlikwiduje się go u ich ofiar. Ale na tym nie koniec!

Mówi się głośno o rewizji polskich granic zachodnich. Amerykanie uznali zabór połowy Polski na rzecz Sowietów, ale nie mogą uznać odebrania Niemcom kilku prowincyj wschodnich. Obawiają się, że Niemcy byłyby niezdolne do samodzielnego życia, nie troszczą się zaś o zdolność do samodzielnego życia Polski. Korzystając, że nastroje niemieckie wyraźnie odwróciły się od Rosji, pragną oni kuć żelazo póki gorące.

N A S Z E Z A D A N I A

Sprawa Polski posiada dwa punkty ciężkości, dwa centra działania. Jednym jest sama Polska, gdzie na ród, w warunkach nad wyraz uciążliwych, walczyć musi nie tylko o chleb powszedni, ale i o zachowanie swego poczucia narodowego. Bardzo słusznie i trafnie określił sytuację w odczycie wygłoszonym w New Yorku generał Bortnowski, bohater tej wojny, kiedy powiedział, że ci co dziś są w Polsce to albo karierowicze albo - bohaterzy.

Przebywanie w Polsce dzisiaj wymaga wielkiego bohaterstwa i zaparcia się siebie. Każdy obywatel na rażony jest na ciężką walkę o duszę swoją. Walka ta, nierówna, wobec gwałtu i brutalności najeźdźców, odbywa się ze stałym narażeniem życia i pod groźbą brutalnych represyj agentów moskiewskich, dławiących życie Polski. Karierowicze zaś wybierają drogę łatwą oddania się i uległości.

Naród polski nie wyrzeka się swych praw ani nadziei i trwa przy niezłomnym przekonaniu, że ostatecznie zwycięży. Musi w dużej mierze liczyć na swoje siły i prowadzić tam swą walkę wedle sił. Polonia amerykańska nie może niestety ofiarom tym w niczem pomóc, poza pomocą materialną i humanitarną.

Drugi punkt ciężkości w walce o byt narodowy i niepodległość, o odzyskanie tego, co Polska w tej wojnie straciła, znajduje się w Amery-

My, dla których jakiegokolwiek zbliżenie niemiecko-rosyjskie nasuwa wspomnienie najgorszych okresów historycznych, powitalibyśmy obecne nastroje niemieckie z zadowoleniem, gdyby nie pewność, że wybory samorządowe w Niemczech, na których się wszystkie te kalkulacje opierają, wypadłyby całkiem inaczej, jeżeliby Niemcom pozwolono głosować i na listę narodowo-socjalistyczną. Jesteśmy przekonani, że 90 % głosujących oddałoby na nią właśnie swe głosy. Niemcy są antysowieckie, ale Niemcy pozostały nacjonalistyczne. Tym właśnie Niemcom obiecuje się odbudowę, zjednoczenie i suwerenność, tym Niemcom daje się podstawy do

rewizjonizmu, grożąc Polsce odebraniem jej tego, bez czego nie ma bezpieczeństwa nie tylko jej, ale i całego rejonu dunajskiego, który od Niemiec osłania właśnie Polska.

Warunkiem stabilizacji pokoju, budowanego na podstawie klęski niemieckiej, jest stabilizacja państw zdolnych do przeciwdziałania odbudowie imperializmu niemieckiego, to jest w pierwszej linii Francji i Polski. Jednym z warunków stabilizacji Polski jest przyznanie jej granic zachodnich, zapewniających jej gospodarczą i strategiczną niezależność od Niemiec. Takimi właśnie granicami są Odra i Nissa Zachodnia. /L/

W SPRAWIE POLSKI

Kongres Polonii stał się nie tylko organizacją obejmującą całe społeczeństwo polsko-amerykańskie i prowadzącą energiczną, wytrwałą akcję i walkę o prawdę i prawa Polski, ale stał się równocześnie symbolem dla innych zrzęszeń polskich na świecie. Stale nadchodzą listy i memoranda z Południowej Ameryki i Kanady, oraz z Afryki i Azji, łączące się duchowo z Kongresem Polonii, jako uznana organizacją reprezentującą myśl polską i wolę polską za krajem.

Tu więc jest drugi punkt ciężkości, tu drugie pole działania.

Istnieje oczywiście różnica między zadaniami i możliwościami naszymi, a metodami i możliwościami Polaków w kraju. Nasze zadania znajdują się na płaszczyźnie innej, w sferze oddziaływania politycznego, dla zachowania aktualności zagadnienia polskiego i niedopuszczenia do uznania losu Polski za fakt dokonany, za sprawę zamkniętą.

Powinnością naszą jest nie tylko wskazywać stale, ale pogłębiać w zrozumieniu rządu i społeczeństwa amerykańskiego węzły łączące sprawę Polski ze

sprawą bezpieczeństwa i zwycięstwa St. Zjednoczonych i utrwalenia pokoju międzynarodowego. Praca ta wymaga nie tylko wytrwałości, umiejętności i bezustannej czynności, ale prowadzona być może bez wielkiego hałasu, subtelnie, na wielu odcinkach, wieloma sposobami, systematycznie i planowo.

Nie może więc Polonia liczyć na ciągłe występy i zewnętrzne odgłosy, ale powinna wiedzieć, że cicha a żmudna praca zdobywania przyjaciół na odpowiednich odcinkach życia politycznego, rozsądne rozgrywanie posiadanych atutów i wykorzystywanie sytuacji politycznych nie zawsze może znaleźć odgłos szeroki.

Jest wiele różnych odcinków, na których można działać wykazując, że porzucenie Polski i oddanie jej na łaskę i niełaskę moskiewską sprawiło, iż właściwie przegraliśmy wojnę, zaś jedynym zwycięzcą jest Rosja.

Alle do wykonania tej pracy, obliczonej na długą metę, potrzeba pieniędzy. Nie ognia słomianego, ale ognia trwałego i gorącego, nie jałmużnictwa, ale ofiarności wielkiej, złożenia hojnych datków na ten cel.

Kongres Polonii opracował plan pracy na rok bieżący z budżetem miliona dolarów. Praca ta musi być wykonana, budżet ten w sumie miliona dolarów musi się znaleźć w kasie Kongresu. Wniosek stąd prosty: musimy go wszyscy poprzeć czynem dzisiaj, nie czekając dłużej, nie zwlekając i nie licząc na efekty reklamowe. Serce polskie nie potrzebuje chwytów reklamowych. Ono wie, bo czuje i rozumie.

/Przyp.Red.- Zamieściliśmy powyższy artykuł pisma "PITTSBURGZANIN" w St. Zjednoczonych dla wykazania, w jaki poważny, ambitny i realny jednocześnie sposób Polonia Amerykańska podejmuje swe zadania w walce o Polskę/

NIE ZWLEKAJCIE Z OPŁACANIEM PRENUMERATY

JEŻELI POLACY ISTNIEJĄ JAKO NAROD, ZAWDZIECZAJĄ TO TYLKO I WYŁACZ -
NIE SWEJ NIESZYCHANIEJ ŻYWOTNOŚCI I NIEBYWAŁEJ SIŁE OPORU W NAJCIEŻSZYCH
OKRESACH. KONIUNKTURY POLITYCZNE PRZEWAŻNIE, A MOCARSTWA SASIEDNIE Z RE-
GUŁY BYŁY PRZECIWKO NAM. ŻADEN CHYBA NAROD NIE BYŁ PODDAWANY TAK POTWOR-
NYM PRESJOM, MAJĄCYM NA CELU JEGO ZDRUZGOTANIE, JAK NAROD POLSKI. I WŁAS-
NIE DLATEGO MIEDZY BAŁTYKIEM A KARPATAMI WYROSŁ TYP CZŁOWIEKA, KTÓRY
CZERPIĄC SIŁY I PRZYKŁAD Z POPRZEDNICH POKOLEŃ, OPANCERZAŁ SIĘ W MOCY
JESZCZE SZYBCIEJ I POTEŹNIEJ, NIŻ DZIAŁAŁY WROGIE SIŁY ROZBIJAJĄCE.

11 LISTOPAD 1918 ROKU, DZIEŃ, W KTÓRYM POLSKA ODZYSKAŁA WOLNOŚĆ PO
WIEKOWEJ Z GÓRA NIEWOLI, ZOSTAŁ SŁUSZNIE OBRANY ZA ŚWIĘTO NARODOWE, ZA
ŚWIĘTO TEJ WŁASNIE SIŁY POLSKIEGO OPORU, WOBEC KTOREJ ROZPADA SIĘ W
PROCH I W PYŁ KAŻDA ZAWIERUCHA. DOCZEKAŁA SIĘ POLSKA TEGO DNIA, BO NIGDY
NIE ZWATPIAŁA, BO ZAWSZE WIERZYŁA, BO WCIAŻ CZEKAŁA NA ODWROCENIE SIĘ KA-
RTY LOSU.

NADEJSZIE I NASZ LISTOPAD, NASZEGO POKOLENIA. W KRAJU NIE WATPIA
WEN, WIERZA WEN, CZEKAJĄ GO. NIE CZĘKAJĄ Z ZAŁOŻONYMI REKOMA. CZEPIAJĄ
SIĘ PAZURAMI POLSKIEJ ZIEMI, PRZYWIERAJĄ DO NIEJ TAK SZCZELNIE, ŻE US-
PIONA NA SEN ZIMOWY ZIEMIA I MIESZKAJĄCY NA NIEJ NAROD - TO JEDNO. HURA-
GAN PRZEWALAŁ SIĘ BEZSIŁNIE, TUŻ NAD POWIERZCHNIĄ, ALE ZA WYSOKO !

POLSKA WYTRWA W BURZY. TO DLA NIEJ NIE PIERWSZYŻNA. I DOCZEKA NOWE-
GO ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI.

Z S T A P , D U C H U M O C Y

Zstap. duchu mocy,
Wzmóż nasze siły
Nad rozum, nad uczucie,
Ponad kobiecy i męski płacz,
Wzmóż nasze siły
Nad bratnie mogiły,
Nad rozpacz sierot i wdów,
Nad wygryzione gazem rany,
Nad niepokój nagłych nalotów,
Nad lęk, gdy ktoś do śmierci nie gotów
I jeszcze pragnie ust ukochanych.
- Patrz :
Nadludzkiej poddani próbie,
Tylekroć zaprawieni w cierpieniu,
Stawimy czoło idącej zgubie,
Walczymy o siebie i świat.
Wzmóż nasze siły
Nad wszelkie męczeństwo,
Ponad znużenie

I okrucieństwo
I całą litanie trudów,
Daj nam ściśnięte szczęki,
Kamienne wytrwałość:
Nie wypuścimy z ręki
Sztandaru ludów.
Wzmóż nas do końca,
Tę wojnę wygrać musimy
Tej jesieni, tej zimy,
Albo za wiele lat;
Wzmóż nas na śmierć i życie,
Musimy bić się,
Musimy bić się,
Do ostatniego dnia
I do ostatniej nocy,
Nad rozum, nad uczucie,
Nad wszelkie mogiły.
Zstap, duchu mocy,
Wzmóż nasze siły.

Warszawa, dnia 5 września 1939

Kazimierz WIERZYŃSKI
/"Czuj Duch"/

XX

/Zamieszczamy wspomnienie o zmarłym w Szwajcarii ś.p.Konsulu Szu-
bercie, pióra b.Ambasadora Polski w Berlinie Józefa Lipskiego /

S.P.ZBIGNIEW SZUBERT Z głębokim żalem dowiedziałem się o zgonie Zbi-
gniewa Szuberta, który zakończył życie 24 wrze-
śnia b.r.w Montana w Szwajcarii. Choroba jego trwała już od dłuższego
czasu, a przyjaciele - których zmarły miał bardzo liczne grono - śledzi-
li jej przebieg z niepokojem i szczerą troską.

Szubert, urodzony w r.1905, należał do młodego pokolenia przedwo-
jennych urzędników polskiej służby zagranicznej. Po ukończeniu studiów
uniwersyteckich przygotowywał się poważnie i sumiennie do swego odpowie-
dzialnego zawodu. Przechodził kolejno praktykę w konsulacie w Lille, w
ambasadzie w Paryżu i w centrali ministerstwa spraw zagranicznych.

Po zdaniu egzaminu dyplomatyczno-konsularnego był przydzielony cza-
sowo do departamentu konsularnego, a następnie do politycznego.

Na jesieni 1936 został mianowany attaché ambasady w Berlinie.

Gdy począł stawiać pierwsze kroki na tej ciężkiej placówce - starsi
jego koledzy, posiadający długoletnie doświadczenie, przypatrywali mu
się bacznie. Bardzo prędko jednak zaczęli cenić jego sumienną i poważną
pracę oraz równy i pogodny charakter tego wężego i nad wiek młodo wy-
glądającego kolegi.

Szubert nie miał w sobie nic z typu owych młodych ludzi, którzy w
zewewnętrznych formach życia dyplomatycznego szukają zaspokojenia swych
egoistycznych upodobań.

Lubiliśmy go wszyscy.

Mimo ciężkich osobistych przeżyć z powodu nieuleczalnej choroby żo-
ny, Szubert wytrwał na placówce berlińskiej przez cały najtrudniejszy o-
kres.

Wybuchła wojna.

2 września 1939 cała ambasada wyjechała z Berlina pod niemiecką es-
kortą w kierunku Danii. Na granicy niemiecko-duńskiej przedstawiciel
niemieckiego urzędu spraw zagranicznych doniósł nam, że z polecenia rzą-
du Rzeszy zmuszony jest zatrzymać dwóch członków ambasady jako zakładni-
ków w związku z zatrzymaniem przez władze polskie dwóch urzędników amba-
sady niemieckiej przy jej wyjeździe z Polski na Litwę. Przedstawiciel
niemiecki wymienił kpt.Białego, zastępcę attaché wojskowego jako jednego
zakładnika, pozostawiając wolny wybór drugiego członka ambasady. Szubert
bez wahania zgłosił się na drugiego zakładnika. Z dużą ulgą i radością
powitaliśmy ich obu w kilka dni później w Kopenhadze.

W dalszej drodze do Polski, która wiodła przez Szwecję, Szubert zo-
stał przydzielony do poselstwa w Sztokholmie; na początku r.1940 miano-
wano go konsulem w Nicei.

Gdy po upadku Francji znalazłem się wraz z kilku kolegami z wojska
w Marsylii, Szubert, mimo ogólnej ewakuacji urzędów, trwał nadal na po-
sterunku w Nicei, otaczając troskliwą opieką liczne rzesze Polaków.

Potem już nasze drogi się rozeszły. Dochodziły mnie tylko w Londy -
nie wieści o bolesnym ciosie, który go dotknął przez śmierć żony, o jego
dalszej wydajnej pracy w Nicei - a następnie o aresztowaniu go i osadze-
niu w więzieniu.

Rząd polski w uznaniu jego pełnej poświęcenia i odwagi pracy nadał
mu złoty krzyż zasługi. Już wówczas nurtowała go choroba płucna, która
tak wcześniej przecięła to ofiarne życie.

S.P.Zbigniew Szubert pozostawił w sercach kolegów, przyjaciół i
licznych rzesz uchodźców nie tylko szczerzy żal, lecz i głęboki szacunek.
Cześć jego pamięci. Józef LIPSKI.

XX

W wyborach samorządowych w Anglii zaznaczył
się dalszy poważny wzrost wpływów rządowej
Labour Party. Konserwatyści utracili kil-
kadziesiąt mandatów. Największą klęskę po-
nieśli komuniści, którzy z posiadanych do-
tychczas 7 mandatów stracili 6.

Wybory do amerykańskiego Kongre-
su przyniosły zwycięstwo opozycyjnej Par-
tii Republikańskiej. Partia Demokratyczna,
której przywódcą był Roosevelt, traci w
ten sposób władzę po 14 latach rządzenia.
Nieliczni komuniści amerykańscy popierali
demokratów, co nie mało przyczyniło się do

RZECZY WAŻNE RZECZY CIEKAWÉ

=====
klęski tych ostatnich. Wynik
wyborów nie wpłynie prawdo-
podobnie w większym stopniu
na dotychczasową politykę
zagraniczną St.Żjednoczonych,
aczkolwiek republikanom przy-
pisuje się bardziej stanow-
czą linię postępowania w za-
gadnieniach międzynarod-
owych. Szef propagandy repub-
likanów oświadczył: " Nasze
zwycięstwo jest klęską zwo-

lenników Moskwy."

Gen.Anders wraz ze sztabem 2 Korpusu opuścił definitywnie Włochy, udając się do Anglii. Przed odjazdem złożył on następujące oświadczenie za pośrednictwem pisma "Orzeł Biały": "...pragnę jeszcze raz podkreślić, jak najbardziej kategorycznie, że nie prowadził i nie prowadzę żadnej akcji dywersyjno-sabotażowej w Polsce. Naród polski wykrwawił się tak bardzo, że szkoda nam każdej kropli krwi polskiej".

"Od chwili powstania okupacji sowieckiej nie dostarczyliśmy również do Kraju żadnej broni. Nikt z uczciwie myślących Polaków nie pragnie żadnych aktów rozpaczki w postaci powstania. Byłoby to największą tragedią dla naszego narodu, gdyby dał się sprowokować do takiego czynu. Wszystkie oświadczenia Warszawy i Moskwy, łączące akcję terrorystyczną z moją osobą, czy też z 2 Korpusem, są jaskrawym oszczerstwem".

PCK w Londynie został zmuszony do zmiany nazwy. Prowadzi on nadal dotychczasową działalność, choć w nieco zwężonym zakresie, jako "Stowarzyszenie Pomocy Polakom".

Specjalny komitet redakcyjny przygotowuje do druku książkę p.t. "1 Dyw. Pancerna w walce". Dzieło to, o charakterze dokumentarno-literackim, ukaże się za kilka tygodni w nakładzie 4.000 egz.

Dziennik angielski "Eastern Daily Press" tak kończy swe rozważania o sytuacji politycznej: "Opinia publiczna kierowała się w okresie Jałty przekonaniem, że Rząd Polski w Londynie składa się ze znakomych lecz romantycznych ludzi, a p.Mikołajczyk był chwalony za swój realizm, ponieważ poddał się naciskowi brytyjskiego gabinetu. Teraz jasnym dla całego świata staje się fakt, że tak zwani romantycy byli realistami".

/Swiatpol/

W związku z oskarżeniami żołnierzy polskich o faszyzm, jakie padły na kongresie brytyjskich Zw.Zawodowych, humorystyczne pismo 5. pułku pancernego w Szkocji "Cromwell i Maślniczka" pisze w artykule p.t. "Odkrywamy karty": "Dotychczas zdawało się nam, że nikt na świecie nie wie o naszym hitlerowsko-faszystowskim nastawieniu. Ponieważ jednak na kongresie zdradzono nasze najtajniejsze przekonania, uważamy, że nie ma co się dalej ukrywać. Nie pogodzimy się nigdy ze smutną dzisiejszą rzeczywistością, a cel, do jakiego dążymy, jest: odbudowa Wielkich Niemiec i zagwarantowanie zwycięstwa faszyzmu na całym świecie. Tak nam dopomóż Hess. Heil Hitler!"

Redakcja "Cromwella" postępuje nieostrożnie. A nuż pismo wpadnie w ręce niektórych towarzyszy ze Związków? Jedno, co zrozumieją, to będzie "Heil Hitler". I to wystarczy tym chłopaczkom, aż nadto! Lepiej było się dzieć jeszcze cicho i nie odkrywać kart. Heil Hitler!

Biuro Sprzedaży "ŻYCIA TYGODNIA" na Szwajcarię zawiadamia abonentów, że opóźnienia w wysyłce są spowodowane pocztą z Włoch.

DYPLMATYCZNY SER Znany poeta p.Jerzy Putrament, ceniony zarówno za swój talent literacki jak i stałość przekonań politycznych, bawił niedawno w Warszawie, gdzie, jako "poseł RP. w Bernie udzielił wywiadu pismu "Życie Warszawy" /8.X 46/.

P.Putrament, w odróżnieniu od swego personelu /wcale nie/dyplmatycznego, jest człowiekiem inteligentnym. Świadczy o tym jego wywiad, przykład dobrej roboty propagandowej, która może łatwo zmylić nieznaną sytuację czytelnika i wyrobić w nim przekonanie, że jest właśnie tak, jak "minister" powiada. Bo to ani pokrzykiwania, ani pobrzękiwania sowiecką szabelką, ani wymy-

słów, ani komunałów pepeerowskich, od których biorą człowieka młodości. Wywiad jest spokojny, och, rzeczowo, kulturalny i świadczy o dużej, dodatniej ewolucji duchowej, jaką odbył autor od czasów swej przynależności do Legionu Młodych.

Ponieważ jednak jesteśmy opłacani przez kapitalistów amerykańskich i angielskich poto właśnie, poszukamy dziur w całym. I znajdziemy tych dziur nie mało w dyplmatycznym wywiadzie, niczym w serze szwajcarskim, gdzie wystarczy odgarnąć scyzorykiem jednolitą, gładką powierzchnię.

Powierzchnią putramentowego sera na użytek czytelników "Życia Warszawy" są uwagi o zainteresowaniu

GŁOS SZWAJCARSKI O PKPR. Korespondent londyński "Gazette de Lausanne" donosi telefonem 2.11 co następuje:

"Jest rzeczą jasną, że ze strony brytyjskiej popełniono potężną gaffę tworząc "Korpus Przysposobienia" podporządkowany Min.Wojny i pozostawiając na stanowiskach dowódczych oficerów polskich. Gdyby Anglia podporządkowała żołnierzy polskich np. Min.Pracy, uniknęłoby się zarzutów ambasad polskiej, która utrzymuje, że Anglicy próbują użyć polskich sił na Zachodzie jako "armii politycznej". Oskarżenie to, aczkolwiek pozbawione wszelkich podstaw, jest zrozumiałe w dzisiejszym napięciu politycznym.

Opozycja przeciwko rozmieszczeniu Polaków w W.Brytanii jest natury nie tylko gospodarczej, ale również, w dużym stopniu, psychologicznej. Najsilniejsza jest ona w Szkocji, gdzie podczas wojny stacjonowało wielu Polaków. Powodzenie, jakim cieszyli się ci cudzoziemcy u kobiet, miało za skutek nie tylko wiele zazdro-

CO O NAS PISZĄ

ści, ale również ponad 1000 nieślubnych dzieci.

Warszawa zapewnia, że nie ucieknie się do masowego pozbawienia obywatelstwa żołnierzy, zapisujących się do "Korpusu", pod warunkiem, że zostanie dopuszczona do współudziału w tej sprawie i że zostanie zmieniony para-militarny charakter "PKPR". Nie widać powodu, dlaczego W.Brytania nie miałaby tego zrobić".

Korespondent nie jest całkiem dobrze poinformowany. Rząd brytyjski wyjaśniał kilkakrotnie, że poddanie PKPR władzom cywilnym następcza, przynajmniej chwilowo, niepokonane trudności finansowe i praktyczne. A wiara korespondenta w obietnice reżimu nie jest doprawdy na niczym oparta. Ludzie Zachodu, sądząc jeszcze często po sobie przedstawiciel "wschodnich demokracji" popełniają za każdym razem zasadniczy błąd w ocenie sytuacji. I dlatego ich wnioski są błędne, będąc raczej pobożnymi życzeniami.

INTELIGENCJO POLSKA MOŻESZ SPAC SPOKOJNIE

"Tribune de Genève", która zamieściła wiadomość o potwornym planie masowej deportacji inteligencji polskiej na wypadek wojny, otrzymała "sprostowanie" od powszechnie znanej "Gospody pod Kurą", mieszkającej się w dyplmatycznej dzielnicy Berna.

Niebywałe to sprostowanie brzmi następująco, według "Tribune de Genève" z 31.X 46:

"Od zakończenia działań wojennych - stwierdza poselstwo polskie - pewne ośrodki emigracyjne niepokoją opinię światową wiadomościami o rzekomych deportacjach Polaków na Syberię. Wiadomości te, które mają na celu dyskredytowanie rządu polskiego, są całkowicie fałszywe. Nie było nigdy /podkreślenie "Pod Prąd"/ deportacji do Rosji i nie są one przewidziane na przyszłość".

Wątpić należy, czy czytelnicy "Tribuny" przełknęli gładko sprostowanie, obliczone już nie na kurzą pamięć, ale wprost na brak pamięci

Szwajcarów Polską i stosunkach handlowych między obu krajami. Chapeau bas: wszystko w porządku. Scyzoryk zagłębia się dopiero przy omówieniu wycieczki dziennikarzy szwajcarskich do Polski i odkrywa niespodziewanie obfitą kopalnię smakowitych dziur, którymi nie omieszkamy uraczyć naszych Czytelników.

"Wycieczka spełniła na ogół swe zadanie. Przede wszystkim obaliła osławioną tezę o "żelaznej kurtynie", po drugie dziennikarze... zaskoczeni zostali panującym w Polsce porządkiem". Istotnie, "na ogół" zostali zaskoczeni: jako szczerzy demokraci ujrzeli, że porządek w Polsce mało przypomina ich poglądy o rządach ludu, dla ludu i przez lud. Zamiast tego okazało się, że są

rządy PPR, dla Rosji i przez Biera-

ta. "Skala oceny naszej rzeczywistości była szeroka: od entuzjastycznej do nieubłaganej wrogości. Stelling-Michaud w "Journal de Genève" wnikliwie i obiektywnie zanalizował ogrom naszych osiągnięć... Najgorzej natomiast wypowiedziały się dzienniki, pozostające pod wpływem kół fabrykantów szwajcarskich". O Stelling-Michaud i jego "obiektywności" piszemy właśnie na stronie następnej. Nie trzeba być wnikliwym, by poznać, jakiego to koloru robota. Niesmak budzi natomiast pospolity, czysto pepeerowski chwyt p.Putramenta o "fabrykantach". Nie, obywatelu. "Najgorzej" wypowiedziały się wszystkie dzienniki szwajcarskie, za wyjątkiem komu-

STELLING - MICHAUD!

W nr.52 "Pod Prąd" o-mówiliśmy artykuły o Polsce w "Journal de Genève" pióra p.Stelling-Michaud. Niestety, jego stek bredni gazeta drukuje w dalszym ciągu.

Po zreferowaniu, jak widzieliśmy, stosunków społecznych i politycznych, w ocenie których autor zaufał ślepo swemu głównemu informatorowi p.Gomółce, Stelling-Michaud zabiera się skolei do życia religijnego i pisze m.in. tak:

"Polska jest krajem z gruntu katolickim, a ludność jest głęboko przywiązana do swej wiary. To też rząd nie prowadzi polityki przeciw religii ani przeciw duchowieństwu, wywoła -

u ludzi. Chyba, że umówimy się z tawariszczami co do znaczenia słowa "deportacja" i przyjmujemy sowiecką terminologię, według której wywiezienie do Rosji półtora miliona Polaków w latach 1939/40, a potem masowe zsyłki członków AK w r.1944 były wycieczkami turystycznymi, zorganizowanymi przez dobrotliwy rząd Jego Stalinowskiej Mości dla zapoznania Polaków z cudami Związku Radzieckiego. Inteligencjo polska, ciesz się przeto...

nizujących. Nielitościwie zdemaskowała reżim prasa neutralna, radykalna, konserwatywna i socjalistyczna; protestancka i katolicka; mała i wielka; chłopska, robotnicza i mieszczańska. Cała, jednym słowem, prasa szwajcarska. Zaszufładowanie tych wszystkich gazet pod etykietką "fabrykanci" nie jest naprawdę ani słuszne, ani lojalne, ani dyplomatyczne.

Największą jednak dziurę, w której tonie bez ratunku uznanie dla zalet p.Putramenta, które, przyzna-

łaby ona bowiem żywą reakcję mas. Reforma rol-na nie tylko nie została zastosowana do dóbr kościelnych, ale program PPR'u nie zawiera w sobie akcentów wrogich religii, co pozwala wiernym na wstępowanie do byłej partii komunistycznej". Paradny jest ten Stelling-Michaud, prawda? Jesteśmy tylko ciekawi, czy zawstydził się on choć trochę, czytając niedawne oświadczenie Episkopatu Polskiego, który zabrania wiernym wstępowania do partii komunistycznej.

Zerwanie Konkordatu z Watykanem było, jak się od Gomółki czy też p.Stelling-Michaud dowiadujemy, jedynie protestem "przeciw polityce Stolicy Apostolskiej, która podczas wojny nie przeciwstawiła się nazyfikacji biskupst pol-skich". Tak, tak. Ambasador bierutowy w Rzymie prof.Kot stwierdza oficjalnie, że reżim dąsa się na Papieża za utrzymywanie stosunków dyplomatycznych z "rządem londyńskim", ale Stelling inaczej, Stelling przewrotnie, Stelling jest bardziej gomółkowaty, niż prof.Kot.

Darujmy sobie dalsze wypowiedzi na temat "Kościoła Narodowego", który "nie jest bynajmniej popierany przez rząd warszawski", nie zatrzymujemy się nad twierdzeniami, że w Polsce "nie ma walki Państwa z Kościołem". To, co przytoczyliśmy, wystarcza aż nadto, żeby zakwalifikować działalność publicystyczną p.Stelling-Michaud wobec Polski.

KRONIKA

We Fryburgu założono koło PKSU "Veritas". Zgłosiło się 20 osób.

10 listopada odbyła się w Solurze do-rocza uroczystość kościuszkowska.

Na zaproszenie międzynarodowego komitetu rozmieszczenia uchodźców z uniwersyteckim przybywa do Szwajcarii grupa polskich literatów i malarzy.

9 listopada miał miejsce w Bernie wieczór przyjaźni polsko-szwajcarskiej, zorganizowany przez Stowarzyszenie "Amis de la Pologne Chrétienne".

Szwajcarskie Stow."Pomoc Dzieciom Polskim" w Zurychu organizuje zbiórkę obuwia dla

jemy, budziło się w nas na początek - ku pouczającej lektury wywiadu, jest ustęp o Polonii Szwajcarskiej.

Do emigracji, osiadłej tu przed laty, "dochodziło jeszcze kilkanaście tysięcy osób, które napłynęły tu w czasie wojny. W większości wróciły już one do kraju". Wstyd powiedzieć, ale to, Obywatelu, świadoma nieprawda, żeby nie powiedzieć gorzej. Obywatel sam musi najlepiej wiedzieć, że, w cyfrach okrągłych, z 13.000 internowanych żołnierzy polskich na Zachód wyjechało ze

dzieci od 2 do 15 lat. Przygotowano do wysyłki następny transport odzieży, bielizny i lekarstw dla dzieci w sanatorium w Górcie.

Katolicka młodzież Genewy wszczęła kampanię na rzecz młodzieży warszawskiej. Materiał zebrany w naturze i dochód z rozsprzedaży pocztówek z Matką Boską Częstochowską zostanie przesłany do Polski za pośrednictwem "Caritas".

należy polityka repatriacyjna władz UNRRA. UNRRA - to znaczy Administracja Pomocy i Odbudowy Narodów Zjednoczonych. UNRRA to organizacja stworzona przez Sprzymierzonych dla skoncentrowania solidarnego wysiłku cywilizowanych narodów, by jak najrychlej zatrzyć skutki zbrodni totalistycznych podpalaczy świata.

A tymczasem ta sama organizacja, która z wielkim nakładem sił i środków niesie pomoc zniszczonym przez wojnę krajom, która rzeczywiście spełnia w tej dziedzinie błogosławioną i twórczą rolę - jednocześnie wśród wysiedleńców w Niemczech stała się symbolem jakiejś złej i brutalnej mocy, wysilającej się, by przekreślić wiarę w uczciwość i praworządność cywilizowanej ludzkości.

Wbrew zobowiązaniom i uchwałom międzynarodowym, wbrew humanitarnym zasadom, na terenie okupowanym przez praworządne państwa, państwa o starych tradycjach demokracji i ładu, szaleje nie przebierający w środkach, nie oglądający się na żadne względy zespół ludzi, którzy postawili sobie za zadanie obrzydzić do ostateczności życie tym, którym mają obowiązek niesić pomoc jako ofiarom satanicznej wojny.

Trzeba powiedzieć wyraźnie: działalność UNRRA na terenie Niemiec stała się w ostatnich czasach zaprzeczeniem ideałów, którym ta organizacja miała służyć i którym służy na innych terenach. Na oczach cywilizowanego świata rozgrywa się absurdalny proces rozszczepiania się osobowości organizacyjnej. Ci sami, którzy w innych krajach stali się symbolem dobroczynności - w Niemczech stali się postrachem spędzającym sen z oczu i budzącym rozpacz i tłumione przekleństwo.

Cytujemy dokument.

"UNRRA Team 77. Mattenberg Assembly Center 540.Kassel-Oberzwehren. APO 757 US Army. 25.X 46 r. Rozkaz Ośrodka nr.39. Dotyczy: transportu do Polski. Wszyscy ci, którzy chcą rzec się praw DP, muszą oddać swoje karty tożsamości i karty żywnościowe do Biura Administracyjnego DZISIAJ /t.j.w piątek 25 paźdz.1946/. Ktokolwiek uchyli się od powyższego rozporządzenia i pozostanie w obozie bez pozwolenia, będzie musiał jechać do Polski transportem dnia 29 października 1946. - C.W.Townsend Director."

Zważ Czytelniku. Ludzie postawieni przed wyborem: wracaj do Kraju lub znoś dalej "opiekę" UNRRA, wybierają z rozpaczyny wyjście trzecie, najzupełniej nieprawdopodobne, absurdalne dla Polaka. Zrzekają się praw DP i zwracają się o pomoc do władz niemieckich. W obozie Kassel-Mattenberg około 15% mieszkańców postanowiło się rzec praw DP.

Czyż może być jaskrawsze, bardziej wołające do sumień rozwikłanie problemu polskiego w byłej Rzeszy? Czyż może być bardziej oskarżający

TRZEBA BIC NA ALARM

Są rzeczy, o których się nie śniło filozofom, ale które nie mogą się pomieścić w głowie nawet przywykłymu do wszystkich niemożliwości współczesnemu Polakowi. Do tych rzeczy

Szwajcarii ponad 11.000, 1000 się - dzi jeszcze na miejscu, a do Polski wyjechało nie całe 1000. Wśród uchodźców cywilnych, których było tu z 6.000 osób, połowa udała się do Kraju. Razem więc, z 19.000 ludzi, do Polski wróciło 3.000. Ta Wasza, Obywatelu, "większość", jest kubek w kubek taka sama, jak większość komunistyczna w Polsce.

I wreszcie zacytujmy ostatni godny uwagi fragment z "Życia Warszawy": "Zostało jeszcze kilkaset prze-ważnie młodzieży uniwersyteckiej...

Sytuacja ich jest dość ciężka. Szwajcaria bowiem...nie potrzebuje polskiego inteligenta. To też jest właśnie główną przyczyną dla której młodzież ta wraca do kraju, mimo pewnych zastrzeżeń, jakie żywi w stosunku do nowej rzeczywistości".

"Pewne zastrzeżenia" - to zbyt mało powiedziane. Że młodzież wraca do kraju - to zbyt dużo. Nie wraca, Obywatelu, tak długo, dopóki Pan i Panu podobni pełnią obowiązki reprezentantów państwa. Cemu Pan nie udzielił raczej wywiadu o swych wierszach...? /STEN/

działalność władz UNRRA dokument?

Wszystko ma swoje granice. Cywilizowany i praworządny świat istnieje wbrew przeczeniom ludzi zroczonych. Trzeba, by się dowiedział cała prawda o działalności swoich niefortunnych organów. Nie można dopuścić do tego, by drżący ludzie, sterroryzowani i bezsilni, przeklinali tych, w których przez sześć lat straszliwych prześladowań widzieli swą jedyną ostoję i nadzieję.

Trzeba bić na alarm - głośno i stanowczo - na cały świat. W Niemczech gwałcone są prawa ludzkie i depce się godność człowieka. /Inf.Pras/

W I A D O M O S C I

Z K R A J U

17 WRZESIEŃ 1939, ta dla Polski równie tragiczna jak 1 wrzesień data, znalazła swe specyficzne odbicie w prasie reżimowej, która stara się wytłumaczyć Polakom, że wkroczenie Armii Czerwonej było dla nas wielkim dobrodziejstwem. "Robotnik" pisze dosłownie: "Można powiedzieć, iż o - peracja, której na naszych ziemiach dokonano, choć tak dla nas bolesna, dokonana była także w naszym interesie. Akcja ta bowiem stwarzała je - szcze jeden element zwycięstwa nad Niemcami".

Tak rozumując dalej należałoby powiedzieć, że skoro Rosja wyparła Niemców z Polski, to się jej słuszenie cała Polska jako zdobywc wojenna należy. Rosja nie krępowała się zrobić tego, o czym reżimowy pismak nie odważy się napisać.

"DAR POMORZA" przybył do W. Brytanii w swej pierwszej podróży szkolnej po wojnie. Na statku znajduje się 30 polityków z kapitanem NKWD na czele. /Inf.Pras./

TRZEJ HARCERZE zostali skazani na śmierć przez sąd wojskowy we Wrocławiu za przynależność do tajnego "Konspiracyjnego ZHP", który "dąży do obalenia siłą ustroju".

Z WILENSZCZYZNY przybył we wrześniu transport 1500 osób, które osadzono na Pomorzu.

CZŁONEK PSL, b. żołnierz "Batalionów Chłopskich" Franciszek Niewszas zginął 7 września w Krotoszynie. Sprawcy... "nieznani".

ZABOJSTWO SCIBIORKA, działacza PSL, który zginął w ub. roku z ręki "nieznanych sprawców", jest obecnie przedmiotem /jeszcze jednego/ procesu pokazowego, który rozpoczął

WIECZÓR SZOPENOWSKI

Muzykolog francuski p. Jakób Gardien wygłosił dn. 5 listopada 1946 w wielkiej auli Uniwersytetu Fryburskiego odczyt p. t. "La vie douloureuse de F. Chopin". W czasie odczytu prof. Ludwik Bronarski odegrał szereg kompozycji Szopena. Trudno powiedzieć, który moment przyczynił się bardziej do całkowitego sukcesu audycji: część odczytowa czy koncertowa.

P. Bronarski, który niestety ogromnie rzadko daje się słyszeć jako pianista, umiał wydobyć nowe brzmienie z dzieł, które zaprodukował. Okazał się on nie tylko w kompozycjach o skomplikowanej fakturze ale i w drobnych utworach głębokim artystą i porywającym wirtuozem.

P. Gardien pragnął przez swoją prelekcję zbliżyć osobę Szopena sercu publiczności. Stąd pochodziło, że znaczny nacisk w biografii został położony na epizody przemawiające głównie do wyobraźni słuchaczy i słuchaczek. Prelekcja była żywa, ciekawa, miała wykwiśniętą formę. Dzięki temu wzbudziła w audytorium żywy od - dźwięk. Zgodnie z tytułem odczytu, prelegent pragnął jedynie uwypuklić element cierpienia w życiu kompozytora. Ale ponieważ cudzoziemcowi trudno jest sięgnąć do źródła smutków i bólów serdecznych Szopena - było ono także źródłem jego siły! - przeto prelegent mówił nie tyle o prawdziwych cierpieniach, co o dolegliwościach, zmartwieniach i kłopotach artysty. Polscy słuchacze byli szczególnie ujęci faktem, że p. Gardien umiał w sposób bezstronny i trafny ująć zagadnienie polskości Szopena. /interim/

się w Warszawie 4 b.m. Informacje dotychczasowe wskazują, że proces jest traktowany przez reżim jako rozprawa przeciw "Londynowi" i PSL. Absolwenci przeszkolenia politycznego w Moskwie celują w przerzuceniu odpowiedzialności za popełnione przez siebie zbrodnie na swych przeciwników politycznych.

BIBLIOTEKI publiczne w liczbie 1844 dysponują 2,2 milionami tomów. Jedna książka przypada na 11 mieszkańców /przed wojną na 5 mieszkańców/.

LICZBE SIEROT oblicza się w Polsce oficjalnie na 1,2 miliona. 45 tys. spośród nich znajduje się w obozach. Pomoc państwa rozciąga się poza tym na dalsze 500 tys., ale nie jest ona w stanie objąć jeszcze dwu milionów, które potrzebują opieki i pomocy czynników społecznych.

NIEOBYCZAJNE WYBRYKI w miejscu publicznym lub używanie nieprzystoitych wyrazów będzie karane grzywną lub aresztem.

TEATR ŻOŁNIERZA powstał w dawnej siedzibie IPS. Dyrekcję objął Tuwim, w skład zespołu wchodzi Zimniński, Runowiecka, Olsza i Sempołński.

ZA WPISANIE SIE na Volklistę w okresie okupacji niemieckiej grozi, zgodnie z wydanym świeżo dekretem, 10 lat więzienia, utrata praw obywatelskich i konfiskata majątku.

MASOWE DEPORTACJE z Krakowa rozpoczęły się pod pozorem t. zw. "akcji mieszkaniowej". Jest to realizowanie pogroźek reżimu za wynik referendum w Krakowie. Wyszła się przede wszystkim osoby, które nie mieszkały w Krakowie przed wrześniem 1939.

13.000 POLAKÓW zostało, jak się teraz okazuje, deportowanych do Rosji z ziem odzyskanych podczas ostatniej fazy działań wojennych w r. 1945. Zapowiada się ich rychły powrót.

W MILICJI OBYWATELSKIEJ zapowiedziano wielką "czystkę". O poziomie milicjantów świadczy fakt, że dotychczas usunięto za różną nadużycia 20.000 milicjantów. Ponieważ jednak czystka ma charakter wyłącznie polityczny, przeto odsetek szumowin w milicji automatycznie wzrośnie.

ZEGARKI Z ZAGRANICY są bardzo poszukiwanym w Polsce towarem. Cena tańszych typów wynosi ok. 6.000 zł./stalowa "Omega" - 35.000/. Prasa w Warszawie doniosła, że ostatnio przybył ze Szwajcarii większy transport zegarków, które miały być rozprzedane na wolnym rynku. Tymczasem czytelnicy skarżą się w listach do redakcji, że zegarki na rynek w ogóle nie dotarły. Oni lubią zegarki, ci z PPR, więc byli pierwsi.

POD CHEŁMEM znaleziono popioły 2.000 oficerów włoskich, internowanych przez Niemców po kapitulacji Włoch, a później zamordowanych w obozie koncentracyjnym na terenie Polski.

FILM Z ZAJĘCIA GDANSKA przez Niemców w 1939 roku, zawierający również zdjęcia z walk o budynek poczty, znaleziono u jednego z SS-manów.

DROŻYZNA ROSNIE w dalszym ciągu. Zwyżka cen wynosi do 30 %. Zboże zdrożało z 1000 na 1300 zł. za metr, mleko o 5 zł. na litrze, ziemniaki w hurcie z 2,5 do 4 zł. za 1 kg.

POLITECHNIKA ŁÓDZKA wciąż nie ma własnego pomieszczenia. Nie wiadomo dlaczego budynek pod Politechnikę, którego budowę rozpoczęto przed wojną, nie jest wykańczany, a wykłady odbywają się w halach fabrycznych.

DOLNY ŚLĄSK opuściło dotychczas milion Niemców.

ANGLIA ZAMOWIŁA 20.000 biurka na Targach w Poznaniu.

ARMIA ŻYMIERSKIEGO liczy obecnie 155.000 ludzi: 16 dywizyj piechoty, 3 pułki kawalerii, oraz nieznana bliżej ilość innych wojsk.

FILHARMONIA WARSZAWSKA zostanie otwarta w listopadzie w gmachu kina "Palladium" na ul. Żłotej. Dyrekcję obejmuje Andrzej Panufnik.

PLAN ELEKTRYFIKACJI obejmuje na rok bieżący 300 wsi, na rok 1947 - 450 wsi, na rok 1948 - 1700 wsi. W roku przyszłym produkcja prądu osiągnie 9 miliardów kw/godzin przekroczy dwukrotnie przedwojenną.

NA PALMIRACH powstaje mauzoleum ku uczczeniu 1700 zamordowanych tam przez Niemców patriotów.

OO. SALEZJANIE powrócili do swych sławnych zakładów w Oświęcimiu i podjęli pracę szkolną i wychowawczą. Ojcowie objęli również opiekę nad miejscem kaźni, którego część zostanie przekształcona na cmentarz.

NAUCZYCIELE szkół prywatnych nie mogą korzystać ze zniżek kolejowych ani tramwajowych.

AKADEMIA Wychowania Fizy - cznego, analogiczna do dawnego CIWF, została uruchomiona w Warszawie.

SLEEPINGI i wagony 2. klasy przywrócono na polskich kolejach. W 3. klasie dotychczas brak przeważnie oświetlenia.

WIELKA WYSTAWA sztuki ludowej otwarto w Łowiczu. Podobną wystawę projektuje

się w Szwecji i w St.Zjednoczonych.Przy min. kultury powstał Instytut Sztuki Ludowej z wydziałami: rzeźbiarstwo, malarstwo, sztuka dekoracyjna, architektura, muzyka i taniec, literatura.

W Łodzi powstała zawodowa szkoła przemysłu artystycznego /drukarstwo, ceramika, introligatorstwo, itp./

MARSZ.ROKOSSOWSKI ofiarował Zw.Samopomocy Chłopskiej w Łodzi 500 koni. Bardzo szlachetnie, ale gdzie reszta polskich koni, zagrabionych przez Armię Czerwoną?

PORT WE WŁADYSŁAWOWIE jest oczyszczany z min.

PEWIEN OGRODNIK na Pomorzu wyhodował nową odmianę pomidora, która daje z jednego krzaka przeciętnie 30 kg.owocu. Uprawa jego jest łatwiejsza, a smak podobno znakomity.

POMNIK ks.Poniatowskiego w Warszawie zostanie odlany w Danii.

MARIA MALICKA została uniewinniona z zarzutu przywłaszczenia cudzych rzeczy.

KRAWIEC

dobry rzemieślnik w swym zawodzie - otrzyma zatrudnienie w Lozannie.Dla kandydata z poza Szwajcarii pracodawca będzie się starał o wizę. Wynagrodzenie w myśl obowiązującej taryfy. Zgłoszenia: "Pod Prąd".

HUMOR KRAJOWY

Co zostanie z wyrazu "Polska" po zlikwidowaniu AK i PSL? "0" - zero.

Łapanki uliczne ochrzczone w Warszawie nazwą: "Bierut osóbk".

Pewien oficer sowiecki zapytał burmistrza w małym miasteczku, ile lat potrzebuje Polska na odbudowę. - To zależy, odparł Polak. Jeżeli będziecie nam pomagali, to 50. Bez was potrwa to ze 20 lat.

W związku z zerwaniem Konkordatu i stosunków dyplomatycznych ze Stolicą Apostolską, "marszałek" Żymierski zabronił oficerom swej armii podpisywać się krzyżykiem.

KSIAŻKI POLSKIE można wypożyczać od Administracji "Pod Prąd". Na żądanie wysyła się katalog.

NASZA SKRZYNKA LISTOWA

Wiktor J./Meggen/ - Wizerunku Matki Boskiej już nie mamy na składzie.

Kaz.T./Schalchen/ - Dziękujemy za wesoły i miły list. Zawarte w nim prośby chętnie spełnimy.

"LWOW I WILNO" /Londyn/, Apolinary W./Ntel/ - Odpowiemy listownie.

Zygmunt Cz./Obw./, Karol L-c /Zu-rych/ - Zwrot, że w Polsce wszystko "pachnie Osóbką", użyty w artykule wstępnym poprz.numeru oznacza oczywiście, że w Kraju najlepsi nawet Polacy muszą w pewnym stopniu, przynajmniej formalnie, podporządkować się reżimowi. Jest to cena, jaką trzeba zapłacić za możliwość legalnej działalności, każdej, społecznej czy zawodowej. W przeciwnym razie pozostaje jedynie konspiracja, co do której nasze stanowisko jest wyraźne. Ten przymus stanowi jedną z poważniejszych różnic w porównaniu z naszą sytuacją za granicą, gdzie nikt nie jest zmuszony podporządkowywać się agenturom reżimu. Kto "pachnie Osóbką" na emigracji, ten jest z pewnością człowiekiem - co najmniej - niepewnym lub zgoła oportunistą.

TRESC NUMERU: Odezwa Rządu R.P.do Kraju str.1	Sprawa Niemiec /Ł/ str.2
Nasze zadania str.2	Listopadowa rocznica str.4
Zstąpieniu ducha mocy /K.Wierzyński/ str.4	S.p.Zbigniew Szubert /J.Lipski/ str.4
Rzeczy ważne, rzeczy ciekawe str.5	Dyplomatyczny ser /Sten/ str.6
Co o nas piszą str.7	Kroniczka str.8
Trzeba bić na alarm str.9	Wie -
czór szopenowski /interim/ str.10	Wiadomości z Kraju str.10

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
Fribourg 2 case 10 Suisse

PRZEDSTAWICIEL NA WŁOCHY :
M.Miż-Miszyn, Corso Trieste 25
scala B, int.8. Roma.

C e n a n u m e r u :

SZWAJCARIA - 30 rp. Prenumerata miesięczna 0.90 fr., kwartalna 2.70 fr. itd.
ZAGRANICA - przy ekspedycji wprost z Admin. 1 kupon pocztowy za egzemplarz.